

T R A N S K R I P T
NASTAVKA 42. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 29.12.2008. GODINE, S POČETKOM U 10,20 SATI

PREDSJEDAVALAČI
NIKO LOZANČIĆ:

Dame i gospodo zastupnici, poštovani gosti, nastavljamo 42. sjednicu Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Na nastavak sjednice, osim zastupnika, pozvani su naši redoviti gosti: uvaženi član Predsjedništva BiH doktor Haris Silajdžić pozvan je posebice zbog točke dnevnog reda koja se tiče njegovih izlaganja u Općoj skupštini UN-a i u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope. Također smo pozvali i predsjednika Narodne skupštine Republike Srpske Igora Radojičića. Sve nazočne srdačno pozdravljam i zahvaljujem na nazočnosti sjednici ovog doma.

Prema izvješću službe konstatiram da je na sjednici nazočno 33 zastupnika. Opravdano je iz zdravstvenih razloga odsutan uvaženi prvi zamjenik predsjedatelja, gospodin Beriz Belkić. Želimo mu uspješno liječenje i brz oporavak. Isto tako, odsustvo sa naše sjednice najavili su uvaženi zastupnici Jozo Križanović i Jerko Ivanković, a uvaženi zastupnik Vinko Zorić najavio je kašnjenje. Imamo kvorum za punovažan rad i odlučivanje.

Dame i gospodo, podsjećam vas da su nam iz dnevnog reda ostale nerealizirane četiri točke, i to 16., 17., 18. i 19. točka dnevnog reda.

16. Izvješće o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga, policijskih i državnih službenika BiH u operacijama potpore miru u inozemstvu za razdoblje od 1. 3. 2008 do 30. 6. 2008. godine;
17. Rasprava o temi: Vijeće Europe i njegove aktivnosti (osnova za raspravu je Izvješće o radu Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe u 2008. godini);
18. Rasprava o izlaganju predsjedatelja Predsjedništva BiH, doktora Harisa Silajdžića, prilikom obraćanja na Općoj skupštini UN-a u Njujorku i Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe u Strazburu (usvojena Inicijativa zastupnika Branka Dokića);
19. Rasprava o Rezoluciji Narodne skupštine Republike Srpske o ciljevima i mjerama politike Republike Srpske s 14. posebne sjednice, održane 15.10.2008. (usvojena Inicijativa zastupnika Remzije Kadrića)

U pozivu za nastavak sjednice smo vas također obavijestili da je moguće da se ponovno otvori rasprava o Prijedlogu zakona o genetski modificiranim organizmima, drugo čitanje, i Prijedlogu zakona o Agenciji za razvoj informacijskog društva BiH, drugo čitanje, ukoliko nadležna povjerenstva do sjednice razmotre nove aspekte, kako je zaključeno na prvom dijelu sjednice.

Mi smo od Povjerenstva za promet i veze, 24. prosinca, dobili usuglašene amandmane uvažnog zastupnika Branka Dokića na Prijedlog zakona o Agenciji za razvoj informacijskog društva, pa bismo sada mogli otvoriti raspravu i okončati proceduru o ovom prijedlogu zakona. Posjećam vas da su ovi amandmani uvažnog zastupnika Dokića podneseni po novim aspektima i Kolegij je dozvolio raspravu o njima. Ovo je bila peta točka dnevnog reda, pa ako nema drugih prijedloga, ja bih otvorio raspravu o Prijedlogu zakona o Agenciji za razvoj informacijskog društva.

Prije toga želim vas informirati da je Kolegij Doma i Prošireni kolegij Doma prije nastavka ove sjednice i očekivanog početka naredne 43. sjednice imao svoje sjednice na kojima je postignut dogovor da se svima vama uputi preporuka da se u raspravi u nastavku 42. sjednice o svih pet točaka koje ćemo danas razmatrati u ime klubova obrati po jedan predstavnik kluba – to je preporuka. Znači, ukoliko se bilo koji od zastupnika mimo toga želi obratiti, mi ćemo mu dati priliku i da se svi vi skupa suzdržite od replika. Ali, znači i ... sukladno Poslovniku, svi oni koji budu izrazili želju dobit će mogućnost za repliku. Planirano je, ukoliko se budemo držali ovog dogovora i ovih preporuka, da nastavak 42. sjednice okončamo najkasnije do 13,45 sati, a da nastavak, odnosno da rad 43. sjednice otpočnemo u 15,00 sati, znači nakon pauze koju vi možete iskoristiti za ručak ili za druge obveze koje imate.

Ja vas molim, evo da pokušate uvažiti preporuke Kolegija i da pokušamo raditi što racionalnije.

Vi ste dobili usuglašene amandmane. Radi se o sedam amandmana. Otvaram ponovo raspravu o petoj točki usvojenog dnevnog reda, a to je:

Ad. 5. Prijedlogu zakona o Agenciji za razvoj informacijskog društva BiH, sa usuglašenim amandmanima Povjerenstva za promet i veze

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Može li samo jedan predlog, predsjedavajući, ja se izvinjavam.

NIKO LOZANČIĆ:

Izvolite, uvaženi zastupnik Slavko Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Uvaženi gospodine predsjedavajući, poštovani predstavnici Savjeta ministara, nevladinih organizacija, naravno i medija, dame i gospodo, želim da predložim da dok traje nastavak ove sjednice da formiramo jednu delegaciju od četiri-pet poslanika i da zvanično, u ime ovog doma, posjetimo gospodina Belkića. Ja sam svakako to mislio privatno uraditi, i od vas mnogi možda su bili, ali evo da ovaj dom odredi jednu delegaciju, kažem od četiri-pet poslanika, i da u toku trajanja nastavka ove sjednice da izvršimo tu posjetu. Predlažem, naravno, sebe u tu delegaciju.

NIKO LOZANČIĆ:

Evo, ja ću vas informirati, znači da je Kolegij Doma planirao u ovoj stanci od 14,00, u ime svih vas, da posjeti gospodina Beriza Belkića, a što ne isključuje vašu mogućnost da ga posjetite kad god želite, ali, imajući u vidu da se ipak radi o oporavku nakon operativnog

zahvata, evo liječnici ne sugeriraju previše posjeta i preveliko zamaranje našeg kolege. Nadam se da mi možemo prenijeti vaše pozdrave, što ne isključuje vašu mogućnost da posjetite gospodina Belkića, evo znači mi smo to planirali u ovoj stanci između 13,00 i 14,00 i učiniti u ime ovog doma.

Idemo dalje. Otvorili smo već raspravu, znači o petoj točki dnevnog reda.
Uvaženi zastupnik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, cijenjeni gosti, ovaj put ja ću diskutovati u ime Komisije za komunikacije i transport. Dakle, Komisija za komunikacije i transport je veći dio amandmana koji sam podnio usaglasila. Određene amandmane smo modifikovali tako da bi mogli da budu prihvatljivi za sve, ne narušavajući njihovu osnovnu suštinu. Od određenih amandmana koji nisu bili suštinskog karaktera ja sam i odustao, tako da evo, mogu da kažem da smo više od 90% amandmana koji su podneseni, računajući i one prije i ove sada, usaglasili i ja, kao predlagač amandmana, sam zadovoljan s tim, s činjenicom da je postignut osnovni cilj ovim amandmanima. Prvo, tekst je značajno popravljn, s jedne strane, i, s druge strane, isključene su iz zakona one stvari na koje je ukazivano da bi mogli da predstavljaju ugrožavanje nadležnosti pojedinih institucija. Dakle, sada sa te tačke gledišta, evo, i za komisiju, a i za mene lično kao predlagača amandmana, ovaj zakon je prihvatljiv i mislim da će biti korisno ako ga ovaj dom usvoji.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem. Nemam više prijavljenih.

Iskoristit ću prigodu, nadam se da su nam iz službe podijelili ovu uputu za uporabu delegatske jedinice, pa da, evo u narednim točkama dnevnog reda pokušate, u skladu sa mogućnostima delegatske jedinice, da se prijavljujete i za raspravu i za replike, a imat ćete mogućnost da vidite redosljed prijavljenih na velikom monitoru.

Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu.

I prelazimo sada na realizaciju preostalih točaka dnevnog reda.
16. točka:

Ad. 16. Izvješće o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga, policijskih i državnih službenika BiH u operacijama potpore miru u inozemstvu za razdoblje od 1. 3. 2008 do 30. 6. 2008. godine

NIKO LOZANČIĆ:

24.11.2008. godine, Ministarstvo vanjskih poslova dostavilo je Izvješće iz ove točke.

Nadležno Povjerenstvo za obranu i sigurnost je dostavilo Mišljenje o ovom izvješću. U Mišljenju Povjerenstvo domovima Parlamentarne skupštine predlaže da donesu odluku o

opravdanosti učešća u operacijama potpore miru za 2009. godinu, kako slijedi: Mirovna misija UN-a u Demokratskoj Republici Kongo, Mirovna misija UN-a u Liberiji, Mirovna misija UN-a u Sudanu i Mirovna misija UN-a na Kipru. Povjerenstvo također predlaže da se usvoji Izvješće iz ove točke, s tim što je obvezalo podnositelja Izvješća da prije rasprave na Domu dostavi prijedlog razine sudjelovanja u navedenim operacijama, tj. broj pripadnika misije.

Ministarstvo vanjskih poslova je tijekom prvog dana ove sjednice dostavilo dopunu Izvješća i odredilo broj pripadnika misije tako što Mirovna misija UN-a u Demokratskoj Republici Kongo ima pet pripadnika Oružanih snaga BiH, Mirovna misija UN-a u Liberiji 12, Mirovna misija UN-a u Sudanu sedam i Mirovna misija UN-a na Kipru četiri člana.

Otvaram raspravu. Nemam prijavljenih za raspravu. Zaključem raspravu.

Prelazimo na 17. točku dnevnog reda:

Ad.17. Rasprava o temi: Vijeće Evrope i njegove aktivnosti (osnova za raspravu je Izvješće o radu Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope u 2008. godini)

NIKO LOZANČIĆ:

Kao materijal za ovu točku dobili ste Izvješće o radu Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope za 2008. godinu. Također ste naknadno dobili Rezoluciju 1626 od 2008. godine – Poštivanje dužnosti i obveza od strane BiH, Preporuku 1843 – Poštivanje dužnosti i obveza od strane BiH i Rezoluciju 1619 – Stanje demokracije u Europi.

Kolegij je Povjerenstvu za vanjske poslove dostavio Izvješće Izaslanstva radi davanja mišljenja. Povjerenstvo je razmotrilo Izvješće Izaslanstva i na prvom dijelu sjednice dostavilo Mišljenje. Povjerenstvo je prihvatilo Izvješće Izaslanstva i prosljedilo ga Domu na razmatranje.

Otvaram raspravu.

Uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, mi smo redovno poslije svakog zasjedanja, a četiri su takva zasjedanja godišnje, dostavljali izvještaj, a sad smo napravili kompilaciju toga, uz još jedan dodatni komentar. Ja neću komentirati sve što je sadržano u Izvještaju. Nadam se da ste ga pročitali. Samo ću obratiti pažnju na ono što ja smatram najbitnijim.

Pod jedan, to su obaveze, postprijemne obaveze koje je BiH preuzela u odnosu na Vijeće Evrope koje nismo ispunili i za koje mislim da trebamo apelovati da budu ispunjene. Pod jedan, to je ratificiranje Povelje o regionalnim i manjinskim jezicima. No, na ovome je parlamentu da izvrši to ratificiranje.

Pod dva, popunjavanje upražnjenih mjesta BiH u raznovrsnim tijelima Vijeća Evrope. Prije svega to je Venecijanska komisija, pa zatim Evropska komisija protiv rasizma i netolerancije, pa Savjetodavni komitet za Okvirnu konvenciju za zaštitu nacionalnih manjina i konačno Evropski komitet za sprečavanje mučenja i nehumanih postupaka.

Ovo je do sada bilo, do jula mjeseca ove godine, u ingerenciji Vijeća ministara, a procese je vodilo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i da bi to Predsjedništvo preuzele svojom odlukom iz jula ove godine. Dakle, mislim da bi trebao ovaj dom da apeluje na Predsjedništvo da konačno izvrši popunjavanje ovih upražnjenih mjesta. Mi smo nekoliko puta upozoravani od strane Vijeća Evrope a upozorenje je došlo i u Rezoluciji 1626 od septembra ove godine u ovoj rezoluciji, je li, koja govori o poštivanju dužnosti i obaveza od strane BiH.

Druga stvar, dobili smo upozorenje ovih dana da je nedovoljno aktivna Delegacija, odnosno članovi Delegacije BiH pri Vijeću Evrope. Mi imamo jednu petočlanu delegaciju koja je preuzela obaveze u nekih 10-tak možda i više komiteta. Delegacije poput ruske, njemačke, koje broje po 30-40 ljudi, mnogo lakše mogu to opslužiti, naročito ako su bogatije zemlje, pa mogu slati, tokom godine, na raznovrsne destinacije svoje članove; bosanska delegacija se svodi na to da u vrijeme zasjedanja, kojih kažem ima četiri puta godišnje, prisustvujemo zasjedanju tih komiteta. Ono što bi se moglo učiniti jeste da zatražimo od članova Delegacije, koju ja predvodim, da u vrijeme zasjedanja nipošto ne zaobilaze te obaveze, a toga ima. Dakle, dođe se u Strazbur, pa se onda ne ode na sjednice komiteta. Tamo ima jedan iscrpljujući tempo. Počinje ujutro u 8 i obično se završava u 7 navečer. I nije to lako sve sustići ali, kad smo već gore, mislim da bi trebali da prisustvujemo barem u vremenu kada imamo tu mogućnost. I mislim da u tom smislu trebamo jedan zaključak ovde donijeti i zadužiti Delegaciju na jedan takav odnos.

I konačno, najbitnije – barem za BiH, o čemu je Vijeće Evrope u 2008. godini donosilo odluke i diskutovalo – jeste ta Rezolucija 1626, koja se odnosi na poštivanje dužnosti i obaveza od strane BiH, dakle Monitoring tima. Jedan izvještaj Monitoring tima koji je, mislim, tri puta dolazio u 2008. godini u BiH, imao sastanke sa raznim bitnim predstavnicima BiH, od Vijeća ministara, Predsjedništva, ove naše delegacije, Parlamenta itd. i napravio jednu kvalitetnu rezoluciju koja zaista jeste presjek, jedna slika stanja u BiH i koja je pomalo zabrinjavajuća.

Dakle, utvrdili su, u toj rezoluciji je sve bitno, ja neću sve pobrojati, ali ću istaći ono što smatram za najvažnije. Utvrdili su, normalno, da je došlo do jednog zastoja u reformskom procesu BiH, prije svega, u ustavnoj reformi. Traže od nas da, čim prođu izbori, znači u oktobru 2008., ponovo pokrenemo uz pomoć Venecijanske komisije – ustavne reforme. Pri tome, upozoravaju na kočnicu entitetskog glasanja i na preširoko postavljen okvir vitalnog nacionalnog interesa u Domu naroda. Također cijene da bez ustavne reforme će doći do zastoja u reformi policije, a onda i do zastoja u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju BiH, i svi smo svjedoci da je to zaista tako, da su ovo prijateljska upozorenja. Zabrinuti su nacionalističkom retorikom, Rezolucijom Narodne skupštine RS-a gdje se pominje mogućnost referenduma o samoopredjeljenju, pozivaju na prestanak podrivanja državnih institucija od strane entitetskih vlasti u RS-u, pozivaju na reformu federalnih institucija da se načine ekonomičnije, jednostavnije institucije unutar Federacije, pozivaju na nastavak reforme lokalne samouprave, na nastavak reforme javnog sistema emitiranja, na nastavak reforme pravosuđa, na snažniju borbu protiv korupcije u saradnji sa GRECO-om, traže da se izdvoje značajnija sredstva kako bi se implementirao Aneks VII efikasnije u sljedeće tri godine. Također, traže proporcionalnu zastupljenost i pristup, bez obzira na nacionalnu pripadnost, svakom građaninu BiH kroz Odluku

o konstitutivnosti naroda Ustavnog suda, traže da se decertificiranim policajcima omogući apliciranje na upražnjena mjesta u policiji, da se konačno stane ukraj etničkoj segregaciji u školama, dvije škole pod jednim krovom. Zabrinuti su bili napadom u vrijeme održavanja Queer festivala ovdje u Sarajevu, pa je donesena i jedna tačka u vezi sprečavanja diskriminacije nad homoseksualcima. Traže da se konačno riješi status deviznih štedišta i konačno da se organizuje popis stanovništva 2011., da se krene u ozbiljne pripreme toga, po metodi razdvojenih podataka.

Dakle, predlažem da mi danas donesemo zaključke o ovome što sam ja naveo ili, eventualno, još o nečemu što budu ovdje kolege tražile, ali da se obavežemo da izvršimo postprijemne obaveze, da napravimo jedan apel u odnosu na Predsjedništvo, u tom smislu da zatražimo od članova Delegacije da budu aktivniji i konačno da primimo k znanju Rezoluciju 1626 i da se obavežemo da ispoštujemo najbitnije iz nje. Rezolucije Vijeća Evrope nisu obavezujuće. Ali kaže se za Vijeće Evrope da je to predsoblje EU. Dakle, ne moramo mi slušati ono što nam oni savjetuju, što nam dobronamjerni prijatelji, koji možda bolje vide sa te distance stanje u BiH nego mi sami, savjetuju. Međutim, ne mora se ući ni u EU. Ništa se ne mora. Problem imaju oni koji ne prate preporuke Vijeća Evrope. Tako da mislim da mi trebamo zaista ih shvatiti najdobronamjernije i krenuti za tim preporukama.

Ja ću predložiti neke zaključke, pa molim da se podrže.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Izetbegoviću.

Ima li još prijavljenih za raspravu?

Uvažena zastupnica Milica Marković.

MILICA MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ja sam se javila za ovu tačku dnevnog reda povodom izlaganja predsjedavajućeg ove delegacije, gospodina Izetbegovića, u jednom dijelu. Ne zbog toga što bi se imalo nešto dodati ili oduzeti u ovom izvještaju. Izvještaj je popis naših obaveza koje smo mi izvršili i našeg prisustva na zasjedanjima koja su bila u protekloj godini, dakle u ovoj 2008., i ja nemam puno dodati ni oduzeti na ovaj izvještaj. On je takav kakav jeste, i tu su samo konstatovane neke stvari kako su se odvijele, odnosno koliko smo mi učestvovali.

Ono zbog čega sam se javila više je upravo iz navoda da se traži od članova Delegacije da budu aktivniji u smislu prisustvu na komitetima Vijeća Evrope u kojima mi, navodno, ne prisustvujemo, ne navodno nego je tačno da ne prisustvujemo, ali mislim da treba tu pomenuti neke razloge koji su bili objektivne prirode zašto mi nismo prisustvovali tim komitetima. U 2007. godini, dakle prve godine kada je naša delegacija počela da participira u ovom sastavu Vijeću Evrope, nama su stizali pozivi za sjednice u radu komiteta koji su se, istina, odvijali na različitim destinacijama, odnosno događali u različitim destinacijama u Evropi i trebalo je da prisustvujemo tu i aktivno da učestvujemo u radu tih komiteta. I kada sam se ja zainteresovala, ja sam član u Komitetu za obrazovanje i nauku i zamjenik člana u Komitetu za pravna pitanja i socijalnu zaštitu, kada sam se ja interesovala da prisustvujem na jednom od tih komiteta, dakle na tim radnim sjednicama koje su zapravo isto što i naše komisije ovdje u Parlamentu, iz Kolegijuma nije bilo odobreno da prisustvujem na tim sjednicama, uz obrazloženje da nema

dovoljno finansijskih sredstava da se to isfinansira i da iz materijalnih, odnosno, finansijskih razloga se ne može omogućiti da mi prisustvujemo. Tako da poslije toga više i nismo dobijali pozive, jer su ljudi vidjeli da mi ne učestvujemo i da se ne odazivamo tim pozivima. I tačno je da komiteti zasjedaju uvijek ujutro, obično 8,00 – 8,30, prije početka redovnog zasjedanja Vijeća Evrope, ali to su sjednice komiteta na kojima se stvari finaliziraju na teme i materijale koji su već obrađeni na nekim prethodnim sjednicama između dva zasjedanja Vijeća Evrope. Tada se komiteti izjašnjavaju o eventualnim amandmanima, određuje se ko će biti izvjestioci tog komiteta po određenim temama, a sav materijal koji se razradi, koji se obradi, o kojima se razgovara i diskutuje, događa se na zasjedanjima komiteta između redovnih zasjedanja Vijeća Evrope, tako da je ne bih željela da meni neko, kao članu delegacije, pripisuje da sam ja neaktivna i da nisam učestvovala u tim komitetima, jer to nije bilo iz subjektivnih nego iz objektivnih razloga i to je situacija sa svim članovima i zamjenicima članova naše delegacije, jer nas pet, odnosno deset, svi smo članovi u jednom komitetu i zamjenici članova u nekim drugim komitetima.

I ono što želim još da kažem, što nije istaknuto u ovom izvještaju, jeste konstatacija na nekim komisijama na kojima je raspravljano o ovom izvještaju da naša delegacija, i to je bilo primjedbi od nekih kolega poslanika, nije jedinstvena u trenucima kada glasa ili kad diskutuje o određenim temama na zasjedanju Vijeća Evrope. To je potpuno tačno i ja ne bih sad otvarala tu temu, jer tu postoji širok spektar razloga zašto je to tako. Ali ću reći samo da otprilike za one teme koje se smatraju teškim ili se smatraju vrlo diskutabilnim za svakog pojedinačno u delegaciji da mi i ne zauzimamo stav Delegacije prije nego što pođemo na zasjedanje i prije nego što se dogovorimo kako ćemo se izjašnjavati, nego je to u principu samo dogovaranje ko će diskutovati i ko će se javiti za diskusiju, ko će uzeti riječ, dakle učešće u diskusiji na samom zasjedanju.

Ja ne bih više ništa o tome rekla zato što je otprilike svima u Parlamentu manje-više poznato zašto Delegacija ne može biti jedinstvena kada glasa i kada diskutuje. A to da se čuju disonantni tonovi između nas na samom zasjedanju i u diskusijama o određenim temama, to je tačno, ali mislim da će takva situacija potrajati do kraja ovog mandata ove delegacije koja je u Vijeću Evrope.

Toliko i hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženoj zastupnici Marković.
Uvaženi zastupnik Martin Raguž.

MARTIN RAGUŽ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedatelju.

Pa ja mislim da je dobro da imamo ovo izvješće o radu našeg izaslanstva pri Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope. Dobro je da smo čuli i od predsjedatelja tog izaslanstva jednu ocjenu i dobro je evo već da se u raspravi otvaraju neka važna pitanja. Jedno je od njih: koliko naše izaslanstvo ovog parlamenta kompetentno, odgovorno, pa evo, i kompaktno sudjeluje u radu tog važnog tijela. To je, svi koji znamo, a vjerujem da to svi znamo, krovna demokratska institucija, ne samo u Europi, to je predvorje EU, i to je, rekao bih, jedna vrsta čistilišta kroz koje sve zemlje, pogotovo zemlje kao što je BiH, trebaju proći i pokazati da mogu

na tom putu praktcirati standarde i kriterije koje svojim rezolucijama i konvencijama utvrđuje Vijeće Europe.

Ja iz ovog izvješća koje je, na neki način, dalo jedan korektan pregled sjednica, tema i učešća još uvijek ne vidim jednu realnu ocjenu šta je to što su članovi Izaslanstva, na neki način, u smislu političke afirmacije onog što je učinjeno u BiH i u ovom parlamentu uradili i kakav je doprinos svih članova Izaslanstva, i u tom smislu smatram da sljedeća izvješća trebaju sadržavati tu dimenziju. Bez toga ovo će biti samo jedan faktografski pregled koji nije dovoljan da mi kompetentno raspravimo. Mi, koji smo imali tu sreću i privilegiju biti u nekim ranijim mandatima članovi Vijeća Europe, nismo imali ovakvu situaciju kao što je sada da se toliko priča o razlikama u nastupima članova Izaslanstva na sjednicama Parlamentarne skupštine Vijeća Europe, to odgovorno tvrdim, u prošlom mandatu. Bojim se da mi danas trebamo, na neki način, dati jednu vrstu ne opomene nego preporuke da se ta praksa, na neki način, stavi u jedne razumne, demokratske okvire različitih interpretacija i mišljenja, ali, ako ona u kontinuitetu u četiri godine bude tako prezentirana na sjednicama tako značajnog tijela, onda znate koji može biti efekat, a vi očekujete da vam to tijelo stalno bude pri ruci svojim instrumentarijama, pomoći, monitorinzima itd. Ja mislim da je to jedan minimum, i ja molim članove Izaslanstva da ulože dodatne napore da se o svim pitanjima dogovore, ne samo ko će govoriti o kojoj temi. Mi smo raspravljali i o sadržaju diskusija, znali smo razgovarati i mislim da treba ići ka tom naporu da se te razlike tamo, na neki način, amortiziraju i učine što manjim, bez obzira na svu dubinu problema i krize koje mi ovdje imamo. To je jedna stvar zbog koje sam se javio.

Druga stvar je činjenica da od osam godina, već je 24. travnja 2002. godine BiH postala punopravni član Vijeća Europe, danas je to osam godina, to je dovoljno vremena da se da jedna cjelovita ocjena. Mislim da nama ta cjelovita ocjena treba, nemamo je ovdje, što smo to kroz evo recimo samo 64 konvencije ratificirala i prihvatila BiH od Vijeća Europe, što su to efektivna demokratizacija BiH, izgradnja institucija i ukupno provođenje reformi. Za tih osam godina ta ocjena treba.

I druga stvar, treba nešto što mislim da je u stvari smisao: mi ovdje imamo u preporukama povodom Rezolucije 1626, ... 23, gdje se od Parlamentarne skupštine Vijeća Europe traži da surađuje s vlastima BiH na izradi akcijskog plana, kako bi se, po potrebi, razvili novi ciljani programi i suradnja u oblastima, pa kaže: 'jačanje demokratskih institucija, lokalne regionalne demokracije, reforme izgradnje kapaciteta pravosuđa, borbe protiv korupcije, ljudskih prava, ... medija, obrazovanja' ... Ja bih volio da imamo uvid od Izaslanstva: u kojoj mjeri se radi na tom akcijskom planu, da li je realno i u kojim mjerama da taj akcijski plan bude, što je ovdje rečeno, 'praćen novim mogućnostima financiranja, uključujući i financiranje u okviru instrumenata pretprijetne pomoći'. To je jedno značajno pitanje koje, uz ovo što sam prije rekao, kandidiram da bude u domenu lobiranja i aktivne uloge naših članova u Vijeću Europe.

I treća stvar, s kojom ću završiti, jeste dakle značaj, bez obzira što to nisu obvezujuće rezolucije. Činjenica je da svaku vrstu pozitivne akreditacije koju BiH želi postići moći će jedino ako bude poštivala ovo što je sadržaj ove rezolucije, bez obzira koliko to nekad izgleda bolno i teško. Bez obzira koliko mi mislili da na neki način možemo onom pričom europski, a bosanski, odnosno hercegovački. Možemo ponekad zamijeniti i odgoditi izvršavanje ovih teških obveza i reformi. Mislim da mi nismo napravili dovoljnu sinergiju između našeg učešća tamo, tih institucija, naših institucija, transparentnosti rada i, ako je ova diskusija i ovo izvješće u prilog,

da se u redovnim ciklusima susrećemo s ovim pitanjima, sebe provjeravamo, onda to treba pozdraviti.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Ragužu.

Uvaženi zastupnik Savo Erić.

SAVO ERIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, kolegice i kolege, poštovani gosti!

Evo ja, kao zamjenik ove ekipe koja redovno odlazi u Strazbur, da iz svog ugla dam doprinos i prijedlog ovom parlamentu da neke stvari u budućnosti ispravimo. Ono što se dosad dešavalo sigurno je dalo svoj efekat i svi nedostaci koji su bili ispred naše delegacije su bili minus, znači za ovaj parlament, a i za državu koju smo tamo prezentovali. Moje kolege su rekly već neke nedostatke, neka pitanja koja su bila dobro obrađena, a naglasili smo i neka pitanja koja su sigurno imala negativne konotacije u našem predstavljanju i izlaganju u Vijeću Evrope.

Ono što bi trebali u budućnosti da promijenimo kod sebe jeste zauzimanje stavova prije nego što se ode tamo. Ružna je scena kad delegacija iznosi različite stavove i zabluda je samo da će bilo ko poentirati u iznošenju svojih stavova ili nametanju nekih svojih stavova da bi se predstavila priča grupacije koju predstavljamo. Mislim da nam treba ubuduće plansko djelovanje, sinhronizovanje problema ovdje i pogotovo sugerišem većini, jer mi smo dugo išli bez predsjedavajućeg Delegacije, kasnije smo to prebrodili i dali su se odmah efekti samog nastupa u Vijeću Evrope. I zbog toga, ubuduće predlažem zaista da se napravi jedan plan djelovanja i da pokušamo kroz redovne sjednice koje su već planirane i dnevnim redom postavljene u Vijeću Evrope da nađemo prostora za prezentovanje i postavljanje pitanja o kojima je govorio kolega Raguž. Znači, da mi kroz komitete pokušamo nametnuti neke tačke u dnevni red koje su vezane za našu državu, a u principu svake godine po jedna, dvije tačke dnevnog reda su vezane za naše okruženje ili direktno za zemlju koju predstavljamo.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Eriću.

Sljedeći je prijavljeni uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, cijenjeni gosti, ja prvo želim reći da sam očekivao od predstavnika Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Vijeću Evrope i od predsjedavajućeg te delegacije da ovdje danas na sjednici Predstavničkog doma nešto konkretno kaže o konkretnim rezultatima i efektima djelovanja naše delegacije u Vijeću Evrope. Mi, uostalom kao Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH imamo i pravo i obavezu da nešto kažemo o radu te delegacije i da kažemo jesmo li zadovoljni ili nismo sa radom Delegacije u Vijeću Evrope.

Ja mislim da bi bilo dobro da je naša delegacija u svom radu u Vijeću Evrope imala u vidu dokument koji se zove Opći principi za vođenje vanjske politike koji je usvojilo Predsjedništvo BiH. Iz ovog izvještaja, koji je nama dostavljen na poslaničke klupe, mi možemo vrlo jasno vidjeti da nije bilo sinhronizovanog i koordiniranog ni rada, ni dogovora unutar naše delegacije. Čak štaviše, bilo je potpuno oprečnih stavova članova naše delegacije pred Vijećem Evrope. Vjerovatno nijedna delegacija u Vijeću Evrope nije radila i nije djelovala kao što je to radila i djelovala bosanskohercegovačka delegacija. Stoga se s pravom može postaviti pitanje: Koga su zastupali predstavnici naše delegacije? Ja sam i na sjednici Komisije za vanjske poslove, koja je razmatrala ovo pitanje, predložio Komisiji dva zaključka, međutim Komisija, ipak većinom glasova, nije prihvatila moj prijedlog. Naime, predlagao sam da Komisija za vanjske poslove izrazi nezadovoljstvo naspram nekoordiniranog djelovanja Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Vijeću Evrope i predložio sam da damo jednu ocjenu da je ovakav način rada naše delegacije nanio, po meni, političku štetu u predstavljanju BiH.

Ta dva zaključka nisu prihvaćena na Komisiji za vanjske poslove BiH. Međutim, bez obzira na to, ovdje danas treba reći da ovakav način funkcionisanja ove delegacije je apsolutno neodrživ. Pogotovo je neodrživ nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Mi ovdje moramo reći hoće li ovo biti Delegacija Parlamentarne skupštine BiH ili će ovo biti više delegacija unutar jedne delegacije BiH, kako su se, nažalost, ponašali pojedini članovi te delegacije.

Moram reći da je sasvim jasno da je to jedina delegacija u Vijeću Evrope koja je raspravljala o unutrašnjim problemima svoje države i koja je sav prljavi veš, da tako kažem, iznosila pred Vijeće Evrope. Da li je to politički mudro, politički opravdano, a pogotovo da li je politički korisno za državu BiH? Trebali bi vjerovatno i o tome donijeti sud ovdje u Parlamentu. U svakom slučaju, ako bi ocjenjivali rad Delegacije, skalom od 1 do 5, ova delegacija bi za dosadašnji rad dobila čistu jedinicu (1).

Moram reći da se ne slažem sa predsjedavajućim Delegacije koji je rekao da ima nekoliko zaključaka. Ja mislim da mi postajemo pomalo i neozbiljni sa silnim zaključcima koje ovdje donosimo, ali koje niko ne provodi. Evo, ja ću navesti samo nekoliko primjera: Rezoluciju Evropskog parlamenta smo raspravljali ovdje na sjednici i donijeli zaključke. Ti zaključci očigledno nikoga ne obavezuju. Imamo Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, on se ne provodi. Imamo zaključke PIK-a, oni se ne provode. Evo zaključci 35. sjednice Predstavničkog doma, održane 24. septembra i 7. i 8. oktobra 2008. godine. Kada smo usvajali te zaključke, a na bazi one rasprave oba doma Parlamentarne skupštine, 30. jula ove godine, donijeli smo neke zaključke. Između ostalog, tada smo rekli da Parlamentarna skupština BiH obavezuje, odnosno zadužuje Vijeće ministara da, najkasnije u roku od 30 dana, Predstavničkom domu i Domu naroda dostavi akcioni plan za provođenje obaveza iz Privremenog sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Ne da je isteklo 30 dana, isteklo je 90 dana, a mi nemamo još uvijek, nažalost, nikakav akcioni plan. Da ne pobrajam dalje šta su bile obaveze Vijeća ministara koje je ovaj parlament usvojio jednoglasno, ali toga nema na klupama. Mi se ne bavimo evidentno suštinskim pitanjima, pogotovo ne onim pitanjima koje proizilaze kao naše obaveze na putu prema EU, ne provode se zvanično usvojeni zaključci, pa se postavlja pitanje: Kakvi to novi dodatni zaključci na zaključke mogu nama pomoći, ako mi nećemo da provedemo, ili ako u ovom konkretnom slučaju Vijeće ministara BiH u nizu slučajeva pa i ovom evo ovako eklatantnom ne želi da ispoštuje zaključak Parlamenta i da nam dostavi tako jedan važan dokument, a to je akcioni plan za provođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Mi u svakom slučaju, ali da ne širimo sada raspravu, morat ćemo reći šta ćemo sa ovakvim Vijećem ministara. Evo, imali smo raspravu o smjeni Vijeća ministara itd., o izglasavanju nepovjerenja. Većina je izglasala da ima ovo Vijeće ministara još uvijek povjerenje vladajuće šesterke, ali, ako ima povjerenje vladajuće šesterke, onda bi barem trebalo da uradi minimum od onoga šta se očekuje od države BiH.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Isppravka netočnog navoda, uvažena zastupnica Milica Marković.

MILICA MARKOVIĆ:

Kolega Bećirović je ovdje iznio jednu konstataciju za koju je malo reći da je netačan navod, više bi se moglo reći da je to čista optužba nesmišljena i neosnovana na račun Delegacije BiH. Rekao je da su članovi Delegacije raspravljali na sjednicama Vijeća Evrope o unutrašnjim problemima BiH i pred Vijećem Evrope iznijeli sav prljav veš iz BiH i zato zaslužujemo čistu jedinicu. Sada, to što je rekao da zaslužujemo čistu jedinicu, to je njegova subjektivna ocjena, ali ovo što nas je optužio da iznosimo sav prljav veš, ja moram da ga pitam, odnosno da mu kažem, da ako on smatra da je ekonomska politika, da je pitanje ljudskih prava, da je pitanje izbjeglica, povratak ljudi na svoja mjesta življenja i stanovanja od prije rata, da je pitanje ratnih zločina i sve druge osjetljive teme iz BiH, ako je za Vas to prljav veš iz BiH, onda Vam ja kažem sad odgovorno da ste Vi definitivno zalutali u politici. I morate malo više misliti i smišljati kad se javljate i kad govorite, jer su ove krupne konstatacije i niko od nas ne može prihvatiti iz Delegacije ovakve paušalne ocjene. To je jedno.

A drugo, pričate i ocjenjujete o onome šta smo mi radili, šta smo mi pričali, a niti ste član ni zamjenik člana Delegacije, niste prisustvovali nijednoj sjednici Vijeća Evrope, a govorite i iznosite tu potpuno paušalno i netačno ovako ozbiljne stvari.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Bećirović, odgovor na repliku.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ma dobro, 90% ove replike ne zaslužuje uopšte da se replicira, ali eto da čovjek ne ostane da baš ništa ne kaže. Prvo, kolegica je pogriješila u abecedi politike, pa je ovdje govorila šta vole neki ljudi ili ne vole. Mi imamo svoje mjerilo, njega pokazujemo na izborima. Konkretno, je li neko zalutao u politiku ili nije o tome odlučuju građani BiH koji nas biraju. Vi pogledajte broj glasova s kojim ste Vi ušli u Parlament i pogledajte broj glasova s kojima sam ja ušao u Parlament i onda možemo govoriti šta su ljudi mislili, da li je neko zalutao ili nije ovdje u Parlament.

Međutim, ova druga stvar koju želim reći je možda bitnija. Naime, dobro je da barem ovdje u Parlamentu BiH vidimo ovakav jedan nastup nekih od članova Delegacije koji ovako brane ovu delegaciju bosanskohercegovačku u Vijeću Evrope, koji ovako napadaju na, konkretno, opozicione poslanike. Još bi bolje bilo da ste tako složni u pravnim stvarima, u

predstavljanju BiH kao ozbiljne i demokratske države, a o čemu sam ja govorio, i na ovoj sjednici i na svim prethodnim sjednicama, jako dobro znaju građani BiH i Vi tu nema potrebe da mijenjate teze o tome.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović, replika.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, mi imamo dobre međuljudske odnose unutar Delegacije. Mi se družimo, sjedimo skupa i provedemo tih šest-sedam dana zajedno. I nikada nije došlo do ... tamo svađe unutar Delegacije pred Vijećem Evrope. Mi nikad nismo tamo dizali ton, suprotstavljali se jedni drugima, replicirali, itd. Svako je iznosio svoje stavove na jedan pristojan, kulturnan način. A stavovi nisu jednaki. Evo, danas ćemo ovdje, danas ovaj dom je prozvaao doktora Silajdžića zato što smatra da nešto treba da diskutuje o njegovim nastupima u UN-u i pred Vijećem Evrope. Ako uspijemo danas ovdje imati zajednički stav u vezi toga, evo Delegacija će ga vrlo rado zastupati pred Vijećem Evrope.

Također, imat ćemo tačku dnevnog reda koja se odnosi na Rezoluciju Narodne skupštine RS-a u vezi mogućnosti referenduma o samoopredjeljenju. Dakle, i tu smo imali različite stavove gore pred Vijećem Evrope. Pa, ako danas budemo imali zajednički stav ovdje u ovom parlamentu, ta će ga Delegacija zastupati kao zajednički stav. I konačno, disonacija je bila u vezi sa otepljenjem Kosova, sa pravom na otepljenje Kosova. Srpski delegati su na pristojan način iznijeli svoj stav o tome. Mi smo se ostali suzdržali. Ne znam, ako uspijete ovdje, dakle u vezi ta tri pitanja, evo imati zajednički stav, zadužite nas pa ćemo mi takav stav gore da iznesemo.

I konačno, ovdje je rečeno da će Komitet ministara, a u Komitetu ministara je predsjednik BiH naš ministar inostranih poslova, gospodin Sven Alkalaj, dakle taj Komitet ministara će saradivati s vlastima BiH na izradi 'Akcionog plana' kako bismo ... razvili nove ciljane programe saradnje u oblasti jačanja demokratskih institucija itd., itd. Dakle, to je sad na tome Komitetu ministara da saraduje sa vlastima BiH, to nije na Delegaciji. Mi možemo pokazati interes šta je s time. Ovaj parlament može da danas jedan od zaključaka bude da se pita gospodin Alkalaj, ministar inostranih poslova - u koja je doba s tim. Da li se nešto uradilo itd.? To je ono što mi možemo uraditi.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Mirko Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Gospodine predsjedavajući, uvažene kolegice i kolege poslanici, predstavnici Savjeta ministara, nevladinih organizacija, međunarodnih organizacija, sredstava informisanja, dragi gosti, ova tema i tačka dnevnog reda je dobrodošla i svakako treba o njoj da se raspavlja kako bi naša delegacija na sljedećoj skupštini bila što ekspeditivnija, odnosno imala što bolje učinke

svoga prisustva i učestvovanja u radu te skupštine. Oni su uradili tamo što su uradili, možda je moglo manje, a možda je moglo i više, ali iz ovog izvještaja se vidi da je možda i moglo više, kao što se vidjelo u vrijeme određenog zasjedanja preko sredstava informisanja i štampe da su oni imali različite stavove, i to je veoma ružno i slušati i, ne znam šta bih još drugo rekao, i dovoljno je reći samo to slušati. Jer jedna delegacija jedne države, ako ima različite stavove, to zaista nije nešto što je u duhu demokratije, odnosno što je u duhu ciljeva i zadataka Parlamentarne skupštine EU.

To je ono što mene najviše brine, a čini mi se da će oni moći da više doprinesu u vrijeme zasjedanja u cilju BiH ukoliko se usvoji, možda, ovaj moj zaključak koji ću ja predložiti, a to je da oni mogu imati različita mišljenja, kao što je i normalno, sve dotle dok ne odu i ne počne zasjedanje. Ali u vrijeme zasjedanja moraju imati usaglašene stavove u interesu BiH i nikako se tamo ne mogu iznositi stavovi pojedinačno, jer oni su Delegacija BiH i gdje piše da je izvještaj o raspravi Savjeta Evrope i aktivnost je u stvari rasprava o Izvještaju o radu Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope. Znači, ne piše ovdje da su to predstavnici niti entiteta, niti naroda, niti partija, niti, ne znam ni ja, koga, nego BiH. I potpuno se slažem da ti stavovi nekada neće moći biti ... lako usaglašeni, ali neka sjedaju 10 dana, 15, 3 dana prije skupštine i moraju ići sa zvaničnim usaglašenim stavom, i to stavom koji je napisan, da nam se ne bi desilo ono što nam se desilo pod sljedećom tačkom gdje bi trebali da raspravljamo o istupu gospodina Harisa Silajdžića, predsjedavajućeg Predsjedništva BiH.

Znači, to je moj predlog u vidu zaključka i ako imaju takvi usaglašeni stavovi onda se ne može desiti da se drugačije tamo raspravlja nego u interesu BiH. E sad, kako će se oni usaglasiti, hoće li svi biti zadovoljni ili neće, to je njihova stvar, neka u pripremi svega toga urade. A isto tako je neophodno da sve one stavove koje neće moći usaglasiti prije odlaska, zato što će oni proisteći vjerovatno iz rasprava u Parlamentarnoj skupštini u vrijeme pauze, odnosno u nekakvo vrijeme prije odlučivanja ili prije njihovog nastupa, da usaglase tamo na licu mjesta oni članovi koji jesu prisutni zasjedanju ove skupštine. E, ako to bude ispoštovano u narednom periodu, ja sam ubijeđen da će i predstavnici i drugi delegati Skupštine EU, Parlamentarne skupštine EU, zaista tu delegaciju i samu BiH smatrati ozbiljnijom i znaće i oni će shvatiti u stvari da BiH zna šta hoće svojim prisustvom na toj skupštini. Ovako je vidljivo da mi nismo u potpunosti svjesni i da u potpunosti ne znamo šta hoćemo tamo ukoliko imamo različite stavove.

Nadam se da će ova moja diskusija doprinijeti da ova delegacija ubuduće ima ovakve stavove prije odlaska i da će vjerovatno doprinijeti boljem radu i boljem afinitetu BiH u ovoj skupštini.

Hvala vam lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Hadži Jovan Mitrović.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, gosti!

Ne mislim davati nikakvu ocjenu povodom ovoga izvještaja o aktivnosti ove stalne delegacije, ali je dovoljan pokazatelj iz izlaganja predsjedavajućeg, zamjenika i člana ove

delegacije da tamo se prikazuje jedna slika BiH političkog stanja u kome se nalazimo, jer ono što bi trebali da učinimo nije krivica na ovoj delegaciji, mislim da je krivica na političarima koji žive, egzistiraju na prostoru BiH. Debata koja se vodila oko obaveza BiH je jedan pravi pokazatelj šta bi trebali da uradimo u ovoj zemlji, da ne treba da se oslanjamo na viđenja sa strane kako ona treba da izgleda, da bi političari ovdje trebali da riješe mnoge probleme, da bi naša delegacija bila jedinstvena u stavovima kada je u pitanju BiH.

Ovdje je jedna stvar sa kojom se mi ne želimo da suočimo, jedan problem da riješimo i očito da ga ne možemo zato što postoje dva ovdje dijametralno različita koncepta, a to je kada je u pitanju reforma Ustava. Mislim da nije bilo teško to pogoditi gdje leži problem, da je to problem u reformi Ustava, u jednoj obavezi koja je trebala da se desi mnogo, mnogo ranije, da je prošlo dosta vremena i da zbog te reforme dosta stvari nam se ovdje dešava na ovom prostoru. Mislim da zaključak nijedan koji ovdje kolege moje predlažu kako naša delegacija treba da bude jedinstvena, da ode odavde jedinstvena, neće biti realan izuzev ovoga da političari, predstavnici političkih stranaka, jednostavno prionu na rješavanje ovoga problema kada je u pitanju ustavna promjena. Da realno sagledaju kako treba da izgleda ustav BiH, da u tom problemu, u rješavanju toga problema rješavaju se sve stvari. Da zaborave da ovdje može da bude pobjednika i poraženih. Ustav mora da izgleda tako da nema pobjednika, da nema poraženih, a da ima BiH kao države, a da u toj državi žive sva tri naroda i jednostavno to će biti jedini uslov u kome će ovi ljudi moći da odu tamo jedinstveni, jel' do tada sigurno svi zapisi biće onako bezvrijedni.

Evo toliko, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Hadži Jovanu Mitroviću.
Sljedeći je uvaženi zastupnik Slavko Matić.

SLAVKO MATIĆ:

Gospodine predsjedatelju, uvažene kolegice i kolege zastupnici, poštovani gosti, ovako postavljena točka dnevnog reda uistinu je ambiciozna, ali evo događa se ono što smo na neki način pretpostavljali i u raspravi na Povjerenstvu za vanjske poslove da ono što je stavljeno u zgradu da će poslužiti kao temelj za raspravu, a to je Izvješće o radu Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH će se ustvari cijela rasprava i svesti samo na to, iako ambiciozna točka, kako sam već rekao, glasi malo drugačije i puno, puno šire - Vijeće Evrope i njegove aktivnosti. Ali, s obzirom da se rasprava svodi samo na ovo što se reklo da će biti temelj i ja ću se u to pomalo uključiti.

Prije svega ne slažem se s onim koji kažu da je princip jedinstva izaslanstva ili delegatski princip, ne znam kako ga nazvati, nešto što je imperativ koji je postavljen pred nas koji smo tamo članovi ili zamjenici. To nije imperativ koji postavlja niti Parlamentarna skupština Vijeća Evrope, niti je to imperativ koji je postavila Parlamentarna skupština BiH pred nas. Isto tako moram reći da sam duboko svjestan da bi bilo puno bolje kad bi mi o svim pitanjima uspjeli postići konsenzus i jedinstvo. Ali hajmo biti realni u ovim uvjetima! To je čista utopija očekivati da će ovo izaslanstvo BiH o vrlo ozbiljnim pitanjima, pogotovo koja se izravno tiču stanja u BiH, imati konsenzus. Takvo stanje unutar ovog izaslanstva je, prije svega, odraz unutarnjih prilika i odnosa u BiH. Mi jednostavno, kao izaslanici u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope ili kao izaslanstvo BiH, nemamo preduvjete da bi imali konsenzus. Ti preduvjeti su da BiH mora imati i

dobiti novi funkcionalni ustav s kojim će biti podjedanko zadovoljni ili nezadovoljni predstavnici sva tri naroda i svi građani BiH. Dokle god to ne bude, nije realno očekivati za nekakav konsenzus u predstavljanju BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope.

Kolega Mitrović je na tom tragu govorio i ja se slažem s tim da – ja ne bih se složio s ocjenama da je rad ovog izaslanstva za jedan – taj rad nije ništa ni gori niti bolji od stanja i odnosa i prilika u BiH, samo je realna slika tog stanja.

Hvala lijepa.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Matiću.

Sljedeća je uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Evo dozvolite, iako ću možda jedan dio diskusije ponoviti od prethodnih diskutanata, da vas samo podsjetim da je današnja tačka dnevnog reda 'Vijeće Evrope i njegove aktivnosti' i da izrazim i žaljenje da se većina rasprave fokusirala na rasprave o Izvještaju o radu Delegacije, iako je nakon svakog zasjedanja Vijeća Evrope Izvještaj o radu Delegacije bio dostavljen svakom poslaniku u ovoj Parlamentarnoj skupštini. Dakle, bilo je i prilike i povoda i ranije da, eventualno, neko se kritičke odnosi na nečiju diskusiju, rad ili nerad u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope. No ono što je posebno važno i što je mnogo važnije i za parlamente svih zemalja članica Vijeća Evrope jeste da raspravlja o aktivnostima Vijeća Evrope u jednoj kalendarskoj godini. A ja ću vas samo podsjetiti da, pogotovo one koji smatraju da znaju mnogo više o Vijeću Evrope, da njega čine i Parlamentarna skupština Vijeća Evrope, da čine ga i Komitet ministara, da čini Evropski sud za ljudska prava, da čini Razvojna banka Vijeća Evrope, Venecijanska komisija i druga tijela, dakle koji su svi pod jednim kišobranom ili plastom, da kažemo, Vijeća Evrope.

Meni je žao da smo izbjegli raspravu ove vrste, tim više što se, očito, sudeći po dnevnim redovima Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope, iz zasjedanja u zasjedanje mijenja nešto u poziciji Vijeća Evrope unutar evropskih institucija, da nemamo baš više tako sadržajnih diskusija o nekim temama, pitanjima. Da su sjednice Vijeća Evrope mnogo, odnosno Parlamentarne skupštine i sada bogatije sa krupnim gostima, manje sa nekim temama, rezolucijama koje imaju specifičnu težinu itd. Dakle, očekivala sam da će više rasprava biti u tom smislu, ali evo za nadati se da je i možda je i poučno da sljedeći put i Kolegij razmisli da razdvoji diskusije o radu Delegacija, jednako tako, i o samim aktivnostima Vijeća Evrope.

Drugo, dozvolite kao član ovog tima Delegacije Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope, da izrazim i nezadovoljstvo kritikama koje su danas upućene. Naravno, to može biti i subjektivno, ali evo ja ću vam reći da nijedna delegacija u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope ne funkcionira po delegatskom principu. Dakle, mi smo gore svi članovi, ja molim gospođu Malić da objasni to članovima i svojim kolegama u klubu, da nijedna delegacija ne funkcionira niti glasa po principu delegata, da smo mi svi delegirani u Parlamentarnu skupštinu Vijeća Evrope, ali nam mandat potvrđuje Parlamentarna skupština. Dakle, djelujemo potpuno samostalno kao članovi Parlamenta. Jednako tako da vas podsjetim da nema nijedne delegacije

gore iz neke zemlje koja je uvijek jedinstvena po svim tačkama dnevnog reda i ja bih molila zainteresovane da obrate pažnju, ima i na web stranici i na internetu kad je zasjedanje Parlamentarne skupštine da pogledaju, evo recimo, samo rad britanske delegacije. Ovdje je rečeno, recimo, da nijedna delegacija nije radila kao bosanskohercegovačka. Ja ne znam zaista u čemu su kuršlusi, pa bih volila da više u funkciji budućeg rada i boljeg rada ove delegacije ili u nekom izmijenjenom sastavu se skrene pažnja u čemu je to pravila greške Delegacija Parlamentarne skupštine BiH, da je ovo neodrživ način rada. Jednako tako, mislim da bi bilo dobro da čujemo šta je održiv način rada. I ovdje je rečeno da su različiti stavovi koji su gore izneseni iz BiH da nisu u duhu demokratije. Ni sa time se ne bih složila, jer različitih stavova iz istih zemalja gore upravo u duhu demokratije i čujemo. No, ono što treba možda ovdje podsjetiti kada je u pitanju rad ove delegacije, dakle samo kao jedan dio današnje rasprave jeste da se mi nismo slagali u nekim stvarima i stavovima i ocjenama, što je možda i dobro da se i pokaže tamo da ne ostavljamo ni lažnu predstavu, ni lažnu sliku i, kolega Martine, ništa više nego što je to bilo u prethodnom sazivu, evo samo da pomenem, jer sam sticajem okolnosti bila i ranije. I u tom smislu cijenim da bi bilo dobro da, evo, ja sam i prošli put predložila da ova tačka bude stalna tačka dnevnog reda barem jednom godišnje, da se izvještaji o zasjedanju i radu Delegacije dostave nakon svakog zasjedanja svim članovima Parlamenta. Evo, ja ću predložiti još nešto. Da od sada, kad dobijemo prijedlog dnevnog reda Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope, i prijedlog dnevnog reda dostavimo svim članovima ovog parlamenta, pa ukoliko eventualno neko ima nekih sugestija za sve članove Delegacije da to uradi prije samog zasjedanja.

Jednako tako, cijenim da i monitoring izvještaj, odnosno neki izvještaj ili dokument koji se odnosi na BiH u onoj fazi prije usvajanja u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, možda bi bilo dobro da se nađe kod članova svih parlamentaraca ovdje. Jednako tako, ja ću vas samo podsjetiti da, kad je u pitanju rad naše delegacije, mi smo imali u ovoj godini, kalendarskoj, kao što imamo svakih pet godina, potpredsjedavanje Parlamentarnom skupštinom Vijeća Evrope. Gospodin Mladen Ivanić, naš kolega Mladen Ivanić bio je potpredsjednik Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope. Mogli smo raspravljati i o aktivnostima i iz ugla dakle člana tog jednog tijela, odnosno ovog kolegija, da kažemo, Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope. I evo, da vas podsjetim, imat ćemo i početkom februara i posjetu predsjedavajućeg Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope ovdje, što će vjerovatno biti i praćeno i obraćanjem predsjednika Parlamentarne skupštine ovdje oba doma za delegate, odnosno poslanike oba doma. Bit će i prilike možda da i na tu temu eventualno skrenete pažnju svima onima koji participiraju u radu Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope. Ali vas molim da ubuduće, barem kada je u pitanju rad, evo ja ću reći svoj rad u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, da se fokusirate zaista na ono šta sam uradila, šta sam pogrešno uradila, šta sam propustila da uradim itd. Evo, ja ću vam samo reći da sam kao član tijela Komisije za ekonomska pitanja na gotovo svakom zasjedanju, tokom zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeće Evrope, da sam dio jednog tima koji je zadužen da participira u pripremi jedne rezolucije Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope koja nema veze sa BiH. Mi naravno ne participiramo, evo kao što je već kolegica Marković pomenula, u radu ovih tijela izvan zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope iz razloga ograničenih sredstava itd. Ali evo možda je to i prilika da sugerišemo da Kolegij ne odobrava više putovanja na monitoring po izborima pojedinih zemalja, ali da odobri možda participaciju članova Parlamentarne skupštine u radnim tijelima Vijeća Evrope.

Evo možda i to bi bio jedan mali doprinos, ali vas molim, ja cijenim da tačka dnevnog reda 'Vijeće Evrope i njegove aktivnosti' zaslužuje drugačiju raspravu nego što je danas vođena. Ako treba i odvojenog rada delegacije, ja molim da to bude u buduću tako.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženoj zastupnici Hadžiahmetović.
Uvaženi zastupnik Denis Bećirović, replika.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja bih prvo zamolio pojedine kolegice da pokušavaju ne upućivati druge poslanike unutar kluba da oni njima objašnjavaju nekakve stvari kada mi jako dobro znamo o čemu govorimo i kako stvari stoje. Naime, 'nema nijedne delegacije koja je jedinstvena', moja prethodnica je doslovice tako rekla. Mi ovdje ne govorimo o potpunom jedinstvu. Smisao moje diskusije je bio da ukaže da ta delegacija treba da ima barem onaj najmanji mogući minimum zajedničkog imenitelja u predstavljanju BiH u Vijeću Evrope, a ne da imamo dijametralno suprotne stavove. Možemo mi raspravljati i na ovakav način, potpuno relativizirati probleme, potpuno minimizirati probleme, potpuno sakrivati probleme od javnosti i evo u ovom slučaju od Parlamenta, ali na takav način nećemo sigurno postići unapređenje rada ni ove delegacije, ni ovog parlamenta, ni ove države.

Posebno moram reći da ovaj dio diskusije, kaže, 'nismo se', pa citiram, 'slagali u nekim stvarima'. To je potpuno netačno. Nije ovdje neslaganje o, kako se kaže, 'nekim stvarima', ovdje je neslaganje o suštinskim stvarima. Ja moram podsjetiti, ako već treba da podsjećam, na ovo što je potpisao gospodin Izetbegović, kao predsjedavajući Delegacije, gospođa Marković kaže: 'Napredak u ustavnim reformama nije ostvaren zbog odsustva podrške određenih bošnjačkih političkih stranaka predvođenih gospodinom Silajdžićem.' Jedna ocjena.

Druga ocjena, '13 godina od potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma suočavamo se s posljedicama njegovog neprovođenja u RS-u', gospođa Hadžiahmetović. Pa da ne govorimo o nekim stvarima koje više nisu ne samo neka suštinska razilaženja već su teške materijalne greške ili materijalne neistine izrečene pred Vijećem Evrope na koje nije niko reagovao od članova Delegacije. Evo ovdje u ovom zapisniku, ja ću vam sada pročitati šta piše, ako ne vjerujete, na starani 10. Izvještaja stoji diskusija gospodina Ivanića. Spomenuli ste da su od 14 poslanika iz RS-a u državnom Parlamentu samo dva, ali niste spomenuli, citiram, 'da nema nijednog Srbina od 28 poslanika iz Federacije BiH'. Jedna teška neistina pred Vijećem Evrope! Otkud pravo gospodinu Ivaniću, i zašto niko nije reagirao iz Delegacije, da na takav način obraća se pred Vijećem Evrope i da širi takve neistine.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.
Replika, uvaženi drugi zamjenik predsjedatelja, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Dame i gospodo, naime, ja sam htio diskusiju, međutim, evo očigledno da je nemoguće ovdje diskutovati, da se ne kaže da nije problem u iznošenju stavova. Nije problem da čovjek

ima i drugačiji stav, problem je da u načinu izražavanja tih stavova ovdje u ovome parlamentu, gdje se omalovažava i nipodaštava bilo čiji rad, hvaleći se jedinom preporukom koja mu je obezbijedila toliki broj glasova i mislim da i to nije primjereno ovdje u Parlamentu, jer trebalo bi se možda procentualno izračunati u odnosu na biračko tijelo koliko je ko dobio procenata. Nije uredu jedan Tuzlanski kanton upoređivati sa Livanjskim kantom itd., itd. i na osnovu toga pričati koliko je ko dobio glasova i mislim da ta bezgranična količina cinizma ne pristaje jednom mladom čovjeku ovdje u ovome parlamentu i neću o tome da govorim.

Htio sam da se javim da kažem o ovom izvještaju nekoliko stvari. Prvo da mislim da je ovaj izvještaj korektno napravljen, metodološki dobro urađen, da odražava najvećim dijelom ono što se dešavalo u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope i način na koji je radila naša delegacija i u odnosu na to ja imam ... pozitivno mišljenje o tom izvještaju i preporučujem da glasamo za taj izvještaj.

S druge strane, govorio bih o odgovornosti za neispunjavanje dijela obaveza koji se konstantno u rezolucijama Savjeta Evrope BiH pominje. Mislim da nije uredu da se kaže da Parlamentarna skupština je ta koja nije ratifikovala neki dokument. Nijednog dokumenta u ladici Parlamentarne skupštine nema. To što nije došlo do nas nije stvar Parlamentarne skupštine BiH. Tu se trebaju prozvati ljudi koji su dužni da ta dokumenta pripreme, na način na koji je to zakonski određen, i da se dostavi ovoj Parlamentarnoj skupštini. Ako je Parlamentarna skupština ta koja te dokumente drži u ladici, onda smo mi odgovorni. Treba razgraničiti tu odgovornost već jednom, ne može se stalno davati odgovornost nekome ko nije u mogućnosti da izvrši tu obavezu.

I stoga predlažem i nekoliko zaključaka, znači osim toga što sam rekao da se ovaj izvještaj usvoji, pod:

1. Da Parlamentarna skupština, odnosno Predstavnički dom BiH apeluje na Ministarstvo inostranih poslova, Savjet ministara i Predsjedništvo BiH da učine dodatni napor u ispunjavanju postprijemnih obaveza u Savjetu Evrope iz svog domena, a najdalje do sljedećeg zasjedanja Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope.

Ja znam da je to kratak period, ali kako drugačije da ljudima date u obavezu da nešto urade. Možemo se pozvati nakon toga da niste uradili. Kad ćete uraditi, recite makar rok kad to može da se uradi?

Pod:

2. Zadužuje se Delegacija Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope da obavezno prisustvuje i aktivno učestvuje na sjednicama komiteta na plenarnim zasjedanjima, a da u planu svoga rada za 2009. godinu napravi spisak aktivnosti tokom godine u pojedinim komitetima za svakog člana Delegacije pojedinačno.

Pa da vidimo koliko je tih sastanaka, ko iz Delegacije sve treba da prisustvuje, koje važnosti su ti sastanci komiteta, i da Parlament može, na kraju, da odluči koliko sredstava raspoláže i koje aktivnosti su mu prioritetne.

Pod:

3. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH se upoznao sa Rezolucijom 1626 Savjeta Evrope i nastaviće raditi na ispunjavanju obaveza na putu ka EU koji su navedeni u ovoj rezoluciji. Dajemo svoje opredjeljenje da ćemo te obaveze koje su navedene u toj rezoluciji mi kao Dom nastaviti ispunjavati. Ali konstatujem, mi smo napravili spisak, najmanje je do Parlamentarne skupštine BiH, najveći dio obaveza se nalazi izvan ove institucije.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeća je uvažena zastupnica Mirjana Malić.

MIRJANA MALIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice i kolege, razmišljajući, u pripremi za današnji sastanak, da li da učestvujem u raspravi o ovome, moram reći da sam bila ograničena činjenicom da ja nisam punopravni član Delegacije i na nekakav način, s obzirom da svih pet članova Delegacije u punom kapacitetu u Savjetu Evrope čine članovi pozicionih političkih partija, a ja lično takođe nisam imala nikakvih specijalnih primedbi na izvještaj, koji je vrlo korektno i vrlo iscrpno uradio predsjedavajući Delegacije, danas sam se, pri kraju rasprave, javila za riječ cijeneći i naše vrijeme i zadatke koje imamo danas pred sobom i stvarno obećavam da neću biti duga. Ali imam zaista potrebu da nešto kažem.

BiH je članica Vijeća Evrope ... punopravna, kao jednog od rijetkih relevantnih tijela. U svim ostalim institucijama smo negdje na čekanju, kandidati itd. I meni se čini da mi u principu, bez obzira na aktivnost koju jedni poslanici imaju pravo da ocjene ovako a drugi onako naših članova, zanemarujemo osnovnu činjenicu. Osnovna aktivnost Skupštine Savjeta Evrope odvija se kroz političke grupe i kroz komitete. Ja sam sebi dala za pravo da ukradem ove dvije, tri minute vašeg vremena i vaše pažnje upravo zbog toga što jesam član jednog od komiteta u kojem sam pokušala, u onoliko puta koliko mi je bilo dozvoljeno da participiram sjednicama Parlamenta Savjeta Evrope, da maksimalno dam svoj doprinos. Ja nisam osoba koja voli da jako ističe to, ali moram podsjetiti i kolege ovdje u ovom domu da kao aktivni član Komiteta za jednake mogućnosti Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope sam, mislim, i svojim angažmanom u tom komitetu i u kontaktima uspjela da doprinesem održavanju i zajedničkog sastanka naše komisije, našeg doma, za ravnopravnost. Da odradim zadaću koju je ovaj dom postavio pred mene i u velikoj akciji koju je vodila Parlamentarna skupština Vijeća Evrope preko godinu dana, bez obzira što smo se mi kasno uključili vezano za borbu protiv nasilja u porodici, i da tu nisam imala problema u iznošenju jednog stava naše zemlje u sudjelovanju ... u borbi protiv takvog nasilja.

Ali moja poenta je u tome da sam htjela zamoliti – a evo izašao je zamjenik predsjedavajućeg, ja mu se zaista zahvaljujem – dakle bilo bi zaista bitno ako se od nas očekuje da lobiramo za stavove, da promoviramo našu zemlju, da onda to radimo bar u političkim grupacijama kojima pripadamo i ono što jesu tijela Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope, a to su komitete. To je prosto nemoguće i kolegica Marković je to rekla i kolegica Azra je to naglasila – nemoguće je participirati jednom, dvaput ili sva četiri puta u godini na dva radna

sumirajuća sastanka prije nego što se komiteti izjašnjavaju. A kompletan tok rasprava po bilo kojem pitanju u Parlamentu Savjeta Evrope se odvija tako da se prvo izjasne predstavnici političkih grupacija, a onda predstavnici referirajućeg komiteta. Mi u tom ne možemo učestvovati ako nismo aktivni sudionici tokom cijele godine u komitetima u kojima smo zaduženi.

I u tom smislu bih ja zaista pozdravila dopredsjedavajućeg našeg doma koji nam na nekakav način daje šansu da nemamo više ispriku da nismo aktivni tamo gdje smo delegirani.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženoj zastupnici Malić.

Replika, uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Nije replika, ali Vi nemate tehničku mogućnost, ispravka krivog navoda. Ja sam s pažnjom evo sad opet pročitala i pogledala svoje govore, odnosno izvode iz svojih govora. Ja znam da nemam običaj da nikad izvan BiH ne pominjem entitete ako ne moram, jer ne mislim da zaslužuju posebnu pažnju, i znam da nisam pomenula u Vijeću Evrope ni Federaciju, a ni RS. I evo, ja bih molila kolegu Bećirovića da mi kaže gdje sam i kada i u kom govoru pomenula da se Dejtonski mirovni sporazum krši u RS-u?

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

... uvaženi zastupnik Bećirović je potrošio dvije replike.

_____ (?)

/nije uključen mikrofoni/

NIKO LOZANČIĆ:

Može, možete Vi odgovoriti na ovo. Ne, ne, možete Vi odgovoriti ako želite.

_____ (?)

/mije uključen mikrofoni/

NIKO LOZANČIĆ:

Ok. Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Husein Nanić.

Greška, nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

Prelazimo na 18. točku dnevnog reda:

Ad. 18. Rasprava o izlaganju predsjedatelja Predsjedništva BiH, doktora Harisa Silajdžića, prilikom obraćanja u Općoj skupštini Ujedinjenih naroda u Njujorku i Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe u Strazburu (usvojena Inicijativa zastupnika Branka Dokića)

NIKO LOZANČIĆ:

Imamo ovu točku na dnevnom redu nakon što smo usvojili Inicijativu uvaženog zastupnika Branka Dokića.

Kao što sam na početku rekao, zbog ove rasprave na sjednicu sam pozvao uvaženog člana Predsjedništva BiH gospodina Harisa Silajdžića, a on je opravdao svoj nedolazak na današnju sjednicu. Vi ste dobili pismo isprike.

Podnositelj Inicijative ima pravo podnijeti obrazloženje Inicijative. Želi?
Uvaženi zastupnik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, Vama kao i svim poslanicima koji su omogućili da ova tačka dnevnog reda dođe konačno na dnevni red ovog parlamenta se zahvaljujem.

Drugo, na samom početku hoću da kažem da ova priča koju ću sad iznijeti a koja će pokušati da obrazloži zbog čega su govori gospodina Silajdžića, u tom trenutku predsjedavajućeg Predsjedništva BiH, bili štetni po BiH, da ona se odnosi isključivo na predsjedavajućeg Predsjedništva BiH Harisa Silajdžića. Ne, dakle na Harisa Silajdžića, građanina BiH, ili Harisa Silajdžića, predsjednika jedne značajne stranke, čiji poslanici značajno participiraju u ovom parlamentu. Ja bih molio evo sve kolege da u tom kontekstu i shvate ono što ću reći. Vjerovatno nikada u nekim drugim prilikama ne bih koristio podatke koje ću sada koristiti, da oni ne služe da pokažu koliko su štetni načini kako gospodin predsjedavajući, kako predsjedavajući Predsjedništva BiH, u tom trenutku, Haris Silajdžić, koristi ili zloupotrebljava podatke da bi naravno poslao onakvu sliku o BiH kako je on zamišlja, a koja je pogrešna, koja je netačna i koja je štetna za BiH.

Po prvi put u Parlamentu govorim na osnovu teksta koga sam prethodno pripremio. To sam uradio cijeneći vas, cijeneći vaše vrijeme i bojeći se da ne odem dalje od teme, jer moglo bi se na ovu temu dodati još mnogo, mnogo priča i poslije pomenutih govora u Njujorku i Strazburu. Dakle, vodio sam računa da se ne ode dalje ni prije ni poslije.

Dakle, zašto su izlaganja Harisa Silajdžića, predsjedavajućeg Predsjedništva BiH u tom trenutku, u Njujorku i Strazburu štetna za BiH? Prvo, ignorisao je instituciju Predsjedništva BiH. Niti je usaglašena bila platforma predstavljanja BiH u Njujorku i Strazburu, niti je imao saglasnosti za svoje govore. Tako je on nastupio u ličnom svojstvu, a ne u ime Predsjedništva BiH kao predsjedavajući. Time je narušio i onako krhko povjerenje u institucije BiH ali i povjerenje kod međunarodnih zvaničnika što je obostrano štetno po BiH. Njegove govore kao štetne po BiH ocijenio je i visoki predstavnik Miroslav Lajčak za govornicom u Savjetu bezbjednosti UN, također u Njujorku, istakavši da je, citiram, 'član Predsjedništva BiH Haris

Silajdžić konstantno zagovarao svoj privatni politički plan koristeći svoj položaj i međunarodne forume poput Generalne skupštine UN-a kako bi doveo u pitanje pravo Republike Srpske na postojanje' (zatvoren citat). 'I u drugim prilikama potvrđena je', citiram, 'njegova nespornost da poštuje ustavnu organizaciju BiH' (zatvoren citat), ističe visoki predstavnik za govornicom Savjeta bezbjednosti UN-a. U zabludi je svako ko vjeruje da visoki predstavnik, poput predsjedavajućeg Predsjedništva BiH, nije usaglasio svoj govor sa onima sa kojima treba da ga usaglašava. Nastupi Harisa Silajdžića su štetni čak i za neke stavove koje zagovara njegova stranka i on lično. Tako npr. ako je neko u RS-u do sada i bio spreman da razgovara o jednom predsjedniku BiH poslije njegovih jednostranih nastupa svaka priča o ovome će biti puko gubljenje vremena.

Iznošenje podataka o stradanjima tokom posljednjeg rata, najblaže rečeno, nema koristi za budućnost BiH. Kao prvo, ti podaci nisu tačni. Ne osporavam da oni nikada nisu kružili kao podaci u međunarodnim organizacijama, registrovani u periodu medijskog rata koji je Silajdžić uspješno vodio u ratnom periodu, u tolikoj mjeri uspješno da bi se slobodno moglo reći da sada, koristeći te podatke, citira samog sebe. Retorika i rječnik, 'masovna ubistva, zločini, silovanja, mučenja, protjerivanja, pljačka, genocid, aparthejd', svakog dobronamjernog bi mogao zavesti i da pomisli da se radi o grešci i da je prikazan neki od nastupa Harisa Silajdžića u UN-u tokom nesrećnog nam ratnog perioda. Nažalost, zablude nema, sve je to izgovorio predsjedavajući Predsjedništva BiH Haris Silajdžić krajem 2008. godine. Baš zato što to izgovara, u tom trenutku, čovjek na najvišoj političkoj funkciji u državi – štetno je za BiH.

Političari bi svojim govorima trebalo da otvaraju stranice budućnosti, a ne da nas svađaju sa prošlošću. Odavno je poznato da ko se svađa sa prošlošću ostaje bez budućnosti. Političari treba da ostave prošlost istoričarima, da čitaju njihove analize, izvlače pouke i trasiraju puteve bolje i srećnije budućnosti nego što smo je imali u prošlosti. Ali, izgleda da je kod nas problem što dobar dio naših političara i ne čita ništa osim onog što oni izjave ili eventualno napišu.

Silajdžić je očigledan primjer. Iznoseći sada bajate podatke iz perioda '92.-'95. godine, koje je sam promovisao za istim govornicama u tom periodu, najbolje govore da je još uvijek u ratnom filmu, pa koristi svaku priliku da vodi medijski rat protiv jednog konstitutivnog naroda BiH – Srba. A svaki rat je podjednako štetan za sve u BiH. Rječnik u kome su genocid, aparthejd i tome slično višestruko su štetni po BiH. Dovodeći ove riječi u kontekst sa entitetskim glasanjem svakom politički pismenom je jasno da to nema nikakve veze sa načinom glasanja u Skupštini BiH, već da je namjera autora sasvim drugačija. On i dalje traži saosjećanje međunarodne javnosti o žrtvi i ugroženosti Bošnjaka. Hoću da kažem da je ovaj tekst bio pripremljen za prošlu sjednicu, kao što znate, a poslije evo te sjednice je slična terminologija korištena kada su u pitanju njegovi govori i ovdje u Sarajevu. Dakle, on i dalje tražeći saosjećanje međunarodne javnosti o žrtvi i ugroženosti Bošnjaka i istovremeno izaziva osjećaj osude Srba proglašavajući ih genocidnim. Neosnovanom i bezočnom retorikom o RS-u kao genocidnoj tvorevini i kod Srba se stvara još veći osjećaj ugroženosti. Ako tome dodamo da i hrvatski politički zvaničnici javno ističu kako su Hrvati u BiH neravnopravni, a to drugim riječima znači ugroženi, onda proizlazi da su u BiH svi ugroženi. A odavno je poznato da je osjećaj ugroženosti veoma opasno stanje duha i pojedinca, a pogotovo naroda. Svjesno a još više podsvjesno ugroženi gradi odbrambeni mehanizam spreman da se brani svim sredstvima, da napada, pa i podmuklo. Osjećaj ugroženosti sva tri konstitutivna naroda ne samo da je štetan već je veoma opasan po BiH. Zar nam nije bilo dosta pouka šta se u ovoj zemlji dešava kada neko nekoga napada otvoreno ili podmuklo, svejedno? Politika koja dovodi do toga da se jedan narod

osjeća ugroženim od drugih naroda u svojoj zemlji ne samo da je štetna već je opasna po tu zemlju.

Silajdžić veoma cinično optužuje druge za ono za šta je sam najviše kriv. On za govornicom Generalne skupštine UN-a optužuje da je BiH jedina zemlja u Evropi čiji Ustav nije usaglašen sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. Konstatacija je tačna, ali koga on optužuje. On je dao ključni doprinos da se odbaci Aprilski paket ustavnih promjena kojima je ovo bilo otklonjeno. Pošto on optužuje 22% Srba u Parlamentarnoj skupštini BiH za opstrukciju, sebi dajem za pravo, u ime svih njih 22%, da ćemo koliko sutra do kraja ove godine podržati usklađivanje Ustava BiH sa Evropskom konvencijom. Zar i ovakav nastup predsjedavajućeg Predsjedništva BiH nije štetan po BiH? Ističući da, citiram, 'samo 22% poslanika, koristeći entitetsko glasanje, blokira zakon o popisu', Haris Silajdžić bezočno obmanjuje svjetsku javnost, jer upravo tih 22% poslanika u posljednjih pet-šest godina uporno i bezuspješno pokušava da se usvoji zakon o popisu. Haris Silajdžić uporno opstruiše popis okrivljujući zagovornike popisa za mirovno etničko čišćenje. Ovakvi istupi za tako značajnim međunarodnim govornicama svojevrсна su obmana i domaće i svjetske javnosti. Budući da su od svih njih njegovi ovakvi istupi već davno pročitani i da nemaju znači na nikoga uticaja, oni su sada štetni po sve u BiH.

Posebno je pitanje Silajdžićeve manipulacije tačnim podacima. Ovo je tipičan primjer zloupotrebe teorije masovnog komuniciranja ili upotrebe poznata četiri principa medijskog ..., selekcije naglašavanja, izostavljanja i elaboracije. On npr. navodi da, citiram, 'zbog nepovratka 1,3 miliona ljudi u Parlamentarnoj skupštini BiH imaju samo dva nesrbina'. To je tačno. Poruka je jasna – Republika Srpska sprečava povratak! A sami zaključite kakva bi bila poruka ako bi se ovako poredali sljedeći, takođe, tačni podaci. 'U Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH iz Federacije BiH, koja ima dva puta više stanovnika od RS-a, ima dva puta manje Srba nego nesrba iz RS-a'. Ili ovo isto ali sa još drastičnijom porukom: 'U Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH je 200% nesrba iz RS-a od broja Srba u Federaciji BiH. Ako uzmemo entitetske parlamente, npr., od 98 poslanika u Predstavničkom domu Federacije BiH samo su dva Srbina, a u Narodnoj skupštini RS-a od 82 poslanika sedam su Bošnjaci. Bombastičnije rečeno: u Narodnoj skupštini RS-a je 350% Bošnjaka u odnosu na broj Srba u Predstavničkom domu Federacije BiH. Zar se iz ovog, a ovakve podatke jednostrano posmatrane, ja samo iznosim da ilustrujem kako to izgledaju podaci koje servira po svijetu u tom trenutku, još jednom naglašavam, predsjedavajući Predsjedništva BiH gospodin Silajdžić, dakle, zar se iz ovih podataka kako sam ih ja sada poredao, koji su takođe tačni, ne bi nedvosmisleno izvukao zaključak da isključivo povratak opstruiše Federacija BiH. Ovo samo pokazuje koliko je jednostrano poigravanje brojkama, pa makar koliko bile tačne, najblaže rečeno, veoma opasno i krajnje nekorektno. Dakle, ovakva jednostranost je štetna po BiH.

Predsjedavajući Predsjedništva BiH Haris Silajdžić optužujući RS ističe da su, citiram, 'veliki dijelovi zemlje ostali etnički čisti' i zalaže se za, citiram, 'modernu ustavnu državu koja odgovara svom multietničkom karakteru' zatvoren citat. Pošto se Federacija BiH u njegovim govorima nigdje ne apostrofira, neupućeni bi mogao zaključiti da je njen multietnički karakter primjer za model, a evo o kakvom se modelu radi.

Kao prvo, ko je koga i koliko protjerao mogu da posluže podaci iz članka prof.dr. Tome Vukšića, objavljenog na portalu interneta u oktobru 2008. godine, pod naslovom 'Čija je Bosna'. Profesor Vukšić koristi istraživanja Kajtaz Biskupske konferencije iz 1990. godine, a koja se oslanjaju na podatke ... tadašnjeg Ministarstva za socijalnu politiku, raseljena i izbjegla lica

Federacije BiH. Dakle, nijedan od podataka koje citiram nema izvor iz RS-a, o tome sam vodio računa. Prema tim podacima od 312 hiljada protjeranih i raseljenih Hrvata oko 170 hiljada ih je protjerano i raseljeno sa teritorije pod kontrolom Bošnjaka, a 142 hiljade iz RS-a. Oslanjajući se na podatke tog ministarstva, na području BiH protjerano ili raseljeno je 430, oko 430 hiljada Srba ili 31,7% i 485.400 Bošnjaka ili u procentima 25,8%. Prema podacima sekretara Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Dragomira Kovača, objavljenih ..., naglašavam, objavljenih 28. 7. 2008. godine, od ukupne populacije u Federaciji BiH živi samo 3% Srba, a prije rata ih je bilo 21%.

Samo u Sarajevu od oko 400.000 stanovnika ostalo je manje od 7.000 Srba, a bilo ih je više od 160.000. U Federaciji BiH zaposleno je manje od 2% Srba. Kovač ističe da u nekim ministarstvima Vlade Federacije BiH ne radi nijedan Srbin (Federalno ministarstvo prometa i komunikacije, npr.), u nekim radi samo jedan (Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, Federalno ministarstvo za poljoprivredu), a u Kantonu Sarajevo svega je 3,7% zaposlenih Srba. A kada je Sarajevo u pitanju, njegovu multietničku politiku najbolje oslikava jedan podnaslov u sarajevskom nedjeljniku „Dani“ od 22.8.2008. godine, a koji glasi, citiram, 'Pretvaranje Sarajeva u bošnjačku prijestolnicu rezultat je politike koja je odmah po Dejtonu pozvala Srbe Ilidže, Grbavice, Dobrinje i ostalih reintegriranih područja da', i ovo je stavljeno i kod njih pod navodnike, 'ostanu u svojim kućama ako nisu četnici, politike koja strpljivo iz godine u godinu opstruira sve što nema naglašeni prefiks bošnjaštva, politike koja se ne libi agresije na obdaništa u kojima će mali nebošnjaci strpljivo sjediti u ćošku, dok njegovi roditelji uče lekcije iz Ilmihala', zatvoreni navodnici. Ako ovakav multietnički karakter države zagovara Haris Silajdžić, onda je to štetno po BiH, jer to ne žele ne samo nebošnjaci, već i mnogi Bošnjaci, što potvrđuje i pomenuti članak u Danima.

Haris Silajdžić i u Njujorku i Strazburu ističe da je RS etnički čista i da opstruiše povratak. Javnosti je poznato međutim da je RS uplatila i posljednju marku za 2008. godinu u Fond za obnovu i povratak na državnom nivou, a da Federacija BiH još do dana današnjeg, jutros sam provjerio, nije uplatila ni jednu marku. S druge strane, još dva minuta, s druge strane, prema zvaničnim i aktuelnim podacima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, na povratak u Federaciju BiH čeka 24.557 porodica ili 81.866 osoba, a u RS 20.374 porodice ili 68.228 osoba. Da je Harisu Silajdžiću, predsjedavajućem Predsjedništva BiH, bilo stalo do tačnih podataka, mogao ih je dobiti od ministra pomenutog ministarstva koji je član predsjedništva njegove stranke. Međutim, u njegovom privatnom političkom ratu protiv RS, on se služi isključivo onim što njemu odgovara i koristi svaku priliku da taj rat vodi.

NIKO LOZANČIĆ:
Vrijeme!

BRANKO DOKIĆ:

Ta njegova privatna politika me podsjeća na Cato, starijeg, koji je u rimskom parlamentu svaki svoj govor završavao riječima: 'Ceterum censeo Carthaginem esse delendam/Uostalom mislim da Kartaginu treba razoriti'. Da to radi pojedinac Haris Silajdžić, to više nikoga ne bi interesovalo, ali kada to radi predsjedavajući Predsjedništva BiH Haris Silajdžić, onda je to ne samo štetno po BiH onda je to opasno po BiH.

Zbog svega što sam naveo, i završavam, ali i zbog činjenice da su i mnogi međunarodni i domaći politički zvaničnici osudili govore Harisa Silajdžića u Njujorku i Strazburu, tražim da se Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH izjasni o sljedećim prijedlozima zaključaka:

1. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH se ograđuje od sadržaja govora predsjedavajućeg Predsjedništva BiH Harisa Silajdžića izrečenih za govornicama Generalne skupštine UN-a u Njujorku i Savjetu Evrope u Strazburu i smatra da su oni štetni po vitalni interes BiH.

2. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH će svaki neusaglašeni nastup izvan granica BiH bilo kojeg člana Predsjedništva BiH staviti na dnevni red i opredijeliti se o njegovom sadržaju.

Hvala vam na strpljenju.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Dokiću.

Evo, listu prijava za raspravu vidite i sami. Prva je prijavljena uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem predsjedavajući.

Evo, dozvolite na početku da pomenem u ime Kluba poslanika Stranke za BiH da smo bili zaista prijatno iznenađeni velikim interesom koji je kolega Dokić pokazao za govore doktora Silajdžića, predsjedavajućeg Predsjedništva, pogotovo kada je inicirao da se svi govori dostave svim poslanicima. I naročito moram prenijeti, zaista, i raspoloživost doktora Silajdžića da bude za pojašnjenja ovdje i, eventualno, odgovore na postavljena pitanja, raspoloživ svim poslanicima prilikom rasprave o ovoj tački dnevnog reda. I, evo dozvolite da zaista izrazim žaljenje. Prvo, da je, kao što je i pokazala zaista diskusija, sadržina diskusije inicijatora ove tačke dnevnog reda – to je da današnju raspravu pretvori u sudnicu i da izrazim, zaista, i protest da je samim takvim namjerama i rječnikom koji je koristio u svojoj uvodnoj elaboraciji, koja je prevazišla zaista sve poslovničke mogućnosti, kvalifikacijama koje je davao, argumentima i brojevima koje je predočavao ovoj Parlamentarnoj skupštini itd., načinom na koji je pominjao ime o kome je riječ, da zaista izrazim i protest u ime Kluba poslanika Stranke za BiH na njegovu namjeru da to pretvori u suđenje.

Drugo, njegovim zaboravom da iza gospodina Silajdžića stoji preko 300.000 glasova, da je on član Predsjedništva, odnosno da je u to vrijeme bio predsjedavajući Predsjedništva, pa evo da malo razmotrimo i institucije. I da odmah kažem, na početku, da smo s punom pažnjom dali, naravno, prednost predlagачu ove inicijative da obrazloži, ali da smo znali, vjerovatno bi ovo što ćemo sada uraditi, to bi uradili i na samom početku, a to je da ne želimo učestvovati u ovoj raspravi danas, tim više što gospodin Silajdžić nije ovdje. Drugo, da ne želimo biti dio ove sudnice, kako je to namjenio gospodin Dokić. I treće, da ne želimo učestvovati u raspravama, dokazima ili obaranjem nekih nazovi argumenata, laži ili opstrukcija, kako je to sve nazvao gospodin Dokić ovdje. I evo, da kažemo samo da ćemo mi biti izvan ove sale. Kada se ova tačka dnevnog završi, mi stojimo na raspolaganju za naše puno učešće u nastavku današnje sjednice.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Ispravak netočnog navoda, uvaženi zastupnik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

U svom izlaganju koje jeste bilo malo duže, nisam spomenuo riječ laž nijednom. Opstrukciju jesam, naravno.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Rifat Dolić.

RIFAT DOLIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti, moram priznati da sam danas, kao rijetko kada, u dilemi da li o ovoj temi govoriti ili ne govoriti. Razlog moje dileme nije naše svakodnevno suočavanje sa tragičnom prošlošću građana BiH i njenim uzročnicima. Kod mene tu dileme nema, tragedija se ne smije i ne može zaboraviti, a vinovnici i zločinci se moraju suočiti sa pravdom i kaznom. Moja dilema uzrokovana je sa dva razloga.

Prvo, kod mene je oduvijek prisutno neslaganje da se tragedijom i stradanjem ljudi licitira u svrhu političkih ciljeva i političkog profita, bez obzira od koga to dolazilo. Nažalost, na našoj političkoj sceni, licitiranja i politiziranja tragedijom i nesrećom građana BiH bilo je i previše i od toga se, nažalost, redovno ubiralo i još uvijek ubire visok i siguran politički profit.

Drugi razlog je što mi u ovom vremenu imamo daleko ozbiljnijih pitanja i tema o kojima bi ovaj dom morao i trebao raspravljati od toga šta je negdje govorio Haris Silajdžić, Milorad Dodik ili neki drugi visokopozicionirani dužnosnik.

Govor predsjedavajućeg Predsjedništva BiH Harisa Silajdžića na 63. Generalnoj skupštini UN-a vjerovatno ne bi izazvao toliko polemika domaće i međunarodne javnosti da je ono što je izgovorio govorio na nekoj političkoj tribini u funkciji lidera političke stranke. Ali, ako se njegov govor pred Generalnom skupštinom UN-a stavi u kontekst da je Silajdžić govorio kao predsjednik kolektivnog šefa države, ako za taj govor nije imao konsenzus sa druga dva člana Predsjedništva iz druga dva konstitutivna naroda, ako taj govor pred Generalnom skupštinom UN-a dolazi u vrijeme kada BiH hvata zadnji voz za Evropu i reforme, za koje će trebati više povjerenja i puno konsenzusa, onda je za mene govor Harisa Silajdžića primjer kako ne treba funkcionirati kolektivni šef države i kako se ne može ponašati niti ijedan njegov član kada predstavlja kolektivnog šefa države. Da ne bi bio jednostran, možda je ovaj neprimjereni izlet Silajdžića po obimu i diplomatskoj razini najdalji, ali sličnih izleta manje težine je bilo i kod druga dva člana Predsjedništva, i kod drugih koji u obavljanju svoje funkcije predstavljaju BiH.

U BiH je postalo i do danas ostalo praksa i pravilo ponašanja da se oficijelni predstavnici države BiH ponašaju kao da se radi o privatnoj državi ili da je država ekskluzivno vlasništvo stranke iz koje dolazi. Nisu rijetki slučajevi negiranja i omalovažavanja države BiH i onda nije ni čudno da smo svi skupa tu gdje jesmo. U konkretnom slučaju mislim da govor Harisa Silajdžića na 63. zasjedanju Generalne skupštine UN-a nije primjeren funkciji predsjednika kolektivnog

šefa države i nije primjeren vremenu i izazovima pred kojima se BiH danas nalazi. Ne znam čime je konkretno gospodin Silajdžić potaknut na prizivanje prošlosti na ovakav način i na ovakvom mjestu, ali sam siguran da ovakvi govori ne doprinose izgradnji povjerenja i atmosfere konsenzusa, koja je toliko potrebna za intenziviranje reformi na evropskom putu BiH.

Ja ovu današnju raspravu o govoru Harisa Silajdžića u Njujorku i Strazburu nisam shvatio sa namjerom da se osudi zbog toga samo Haris Silajdžić, već je ovo samo povod i prilika da se javno pozovu svi javni dužnosnici BiH da prestanu sa svakim oblikom privatiziranja i negiranja države BiH i da se maksimalno usmjere na izgradnju povjerenja i atmosfere konsenzusa, koji su potrebni da BiH uhvati posljednji voz za Evropu.

U ovakvom kontekstu, kao siže rasprave o ovom pitanju, predlažem da ovaj dom donese sljedeći zaključak:

'Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH poziva sve izabrane i imenovane predstavnike institucija BiH da u obavljanju svoje ustavne i zakonske funkcije isključe svaki oblik privatiziranja i negiranja države BiH, te da se u ovom važnom političkom trenutku suzdrže od poteza i aktivnosti koje negativno mogu uticati na izgradnju međusobnog povjerenja građana i atmosfere konsenzusa, koji su neophodni na evropskom i reformskom putu BiH i njenih građana.'

Neću diskutirati o narednoj tački dnevnog reda, jer su rasprava u Skupštini RS-a i ova tačka dnevnog reda inicirane i motivirane kao pravilo politike *tuk na utuk* koja je preovlađujući model funkcioniranja vlasti u BiH. O ovoj tački dnevnog reda ja bih govorio na isti način i ja ću vas poštediti toga.

Hvala ljepa.

NIKO LOZANČIĆ:

Ispravak netočnog navoda ima uvažena zastupnica Milica Marković.

MILICA MARKOVIĆ:

Kolega Dolić je rekao da je ovaj primjer nastupa gospodina Silajdžića otišao najdalje u nekom negativnom kontekstu i u diplomatskom smislu kako je neprimjereno, ali je rekao da to nije jedini i da su i ostala dva člana imali takve nastupe. Ja odgovorno tvrdim da to nije tačno kada je riječ o gospodinu Nebojši Radmanoviću kao članu Predsjedništva ispred srpskog naroda. I da je to tačno govori činjenica da nismo do sada, evo za ove dvije godine njihovog mandata, nije se dogodilo da je gospodin Nebojša Radmanović govorio u ime Predsjedništva ili nastupao u međunarodnim institucijama i da je neko od druga dva naroda imao primjedbe na njegovo izlaganje ili bar nije imao javno ili u ovom domu nije imao primjedbe na njegovo izlaganje. A mislim da nije ni mogao imati, jer njegovi govori su uravnoteženi i njegovi govori su dobro osmišljeni kada istupa u ime Predsjedništva. A, naravno, o trećem članu Predsjedništva, za kojeg se smatra da sebe smatra da je član Predsjedništva ispred hrvatskog naroda, je sigurno bilo primjedbi i mi smo takve primjedbe navodili, bar na njegove istupe i govore u ime Predsjedništva, bar što se tiče Kluba SNSD-a imali smo mnogo primjedbi na njegova izlaganja.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženoj zastupnici Marković.
Replika, uvaženi zastupnik Selim Bešliagić.

SELIM BEŠLAGIĆ:

Ja bih htio samo da kažem da nisam se htio javljati po ovoj tački, jer je prijedlog bio da se ova tačka skinе s dnevnog reda jer nas vraća u prošlost. S druge strane, gospodin Dokić je to lijepo obrazložio, ali je dosta riječi upotrijebio koje pridaje Harisu Silajdžiću, a ovdje su gore od Harisovih riječi. I treća stvar, gospođa Milica Marković se faktički suprotstavlja zakonu kad kaže treći član koji predstavlja hrvatski narod. Molim vas, on je izabran tako i nemojte po citatima ni govoriti. Ja vas molim da onda ne vrijeđamo nikoga i predlažem da se ove stvari vrate u institucije koje o ovim stvarima trebaju da raspravljaju. Predsjedništvo je to koje treba da to raspravi, da usaglasi, a mi imamo pravo tražiti od Predsjedništva da podnese izvještaj. Mislim da je to suštinska stvar o kojoj trebamo voditi raspravu.

Isto se to odnosi i na sljedeću tačku dnevnog reda iz jednog prostog razloga što smo dobili odgovor od predsjedavajućeg ... da on smatra suvislim ovdje raspravu i ja ga uvažavam. Prema tome, ako je to za njega suvislo i za mene je još suvislije i ja ne bih želio u toj raspravi da raspravljam, jer mislim da samo na taj način nastavljamo sa diskusijama, odnosno sa raspravama onoga za šta smo rekli da nećemo se vraćati u prošlost.

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Bešliagiću.
Sljedeći je prijavljeni uvaženi zastupnik Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolege poslanici, moram reći da nisam siguran šta će biti rezultat ove današnje rasprave o ovoj tački dnevnog reda, ali sam siguran da nijedan građanin neće bolje živjeti nakon današnje sjednice. Da niko neće dobiti veću platu i da nećemo zaposliti nikoga više nego što danas imamo zaposlenih, kao što niko nije dobio veću platu nakon nastupa Harisa Silajdžića, niti je iko više zaposlen nakon njegovog nastupa u UN-u.

... prvo mislim da je gospodin Dokić zaista ozbiljno pripremio svoju današnju diskusiju i kao predlagač i inicijator ove tačke zaista u jednoj iscrpnoj i dugoj diskusiji dao dovoljno elemenata da sada ne moram ja neke stvari govoriti na tu ili na neke izvode izgovorene gospodina Silajdžića upozoravati. Ja na ovo gledam nešto drugačije. Naime, ja mislim da je gospodin Silajdžić imao prijeku potrebu da objasni svoj odnos prema ustavnim promjenama prije nekoliko godina i da eventualno stvori uslove pritiska na pregovarače u novom krugu ustavnih promjena. I on je to uradio na njemu poznat način, bar poznat nama ovdje u BiH, a mislim da je poznat i predstavnicima međunarodne zajednice.

Ono što ja mogu zahvaliti gospodinu Silajdžiću jeste da niko odavno nije toliko ujedinio srpski narod kao gospodin Silajdžić. Mislim na srpski narod u RS-u. I da niko odavno nije više uradio da stavovi o potrebi ostanka RS-a budu jači nego gospodin Silajdžić. Čak i neki koji i nisu po svom partijskom opredjeljenju na tom fonu, nakon ovih i ovakvih govora bili na ovoj strani. I ja ne vidim po srpski narod neke posljedice ovog govora. O dometima ovog govora najbolje govori odnos međunarodne zajednice prema gospodinu Silajdžiću nakon ovih govora. Njegova izolacija ne ide u prilog BiH, s obzirom da se radi o članu Predsjedništva, ali pokazuje jedan drugi odnos međunarodne zajednice, a to je da se neće tolerisati svi oni stavovi koji očitno u BiH proizvode nova stanja sukoba, pa ma od koga oni dolazili. Naravno, smatram da je ovaj govor u stvari primjer kako ne treba raditi u BiH i da bi bilo dobro da što manje bude ovakvih i sličnih govora, ma od koga ti govori dolazili.

Nisam siguran, ponavljam, da mi možemo u današnjoj raspravi napraviti neke efekte. Nisam siguran i da ćemo se složiti oko zaključaka gospodina Dokića, koje inače podržavam, ali nisam ubijeđen da ćemo ih svi podržati. Ali isto tako volio bih da nakon ove rasprave nemamo više potrebu na Parlamentu da raspravljamo o ovakvim govorima i o ovakvim temama. Ako toga ne bude, onda je ova rasprava imala svoj smisao i onda ovo vrijeme koje smo utrošili danas ovdje nije uzalud utrošeno vrijeme.

Ponoviću na kraju. Mi ćemo podržati prijedloge zaključaka gospodina Dokića, jer smatramo da on zaključkom broj 2. u stvari promovirao i naš stav, znači da se ovakva pitanja i ovakve stvari ubuduće ne događaju, a ne da se nakon njihovih događanja o njima ovdje vodi rasprava.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Novakoviću.
Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Za razliku od prethodnika, koji je rekao da nije siguran šta je smisao ove tačke dnevnog reda, ja moram reći da sam potpuno siguran u ishod ove tačke dnevnog reda a to sam rekao i dva puta prije nego što će ova tačka doći na dnevni red. Ovo je jedan potpuni promašaj iz prostog razloga što na kraju ove rasprave neće doći ni do kakvih zaključaka unutar onih koji odlučuju u ovom parlamentu o nečemu. Prema tome, svaka diskusija ili svaka rasprava koja na kraju rezultira sa nikakvim rezultatima je bez ikakvog smisla. Međutim, evo došlo je i ovo na dnevni red.

Moram prvo ilustrirati jednu činjenicu, a to je u kakvoj potpunoj političkoj defanzivi se nalazi ovaj drugi dio vladajuće koalicije u odnosu na ovaj dio koalicije koju predvodi SNSD i PDP. Vidite, RS sebi dozvoli da raspravlja o radu članova Predsjedništva BiH. I to je sve kao normalno u ovoj zemlji. Evo, danas raspravljamo u Parlamentu o radu ili istupima jednog člana Predsjedništva. Međutim, kad isto u ovom parlamentu kao prošli put tražimo da ovaj parlament ...obavi raspravu i da vidimo šta ćemo sa ubijanjem prefiksa bosanski u preostala dva grada RS-a, onda o tome ne možemo raspravljati u Parlamentu. Pa dokle je stigla ova država i organi vlasti ove države?!

Ja mislim da su kolege iz Stranke za BiH napravile grešku što su napustile ovu tačku dnevnog reda, ako ni zbog čeg drugog, onda barem zbog toga što su imali mehanizme da ovo uopšte ne dođe na dnevni red danas. Međutim, nisu koristili, pustili su ponovo da se ovdje raspravlja o nečemu, a, kada treba raspravljati o zaštiti imena države BiH, onda se to uopšte više u Parlamentu BiH o tome ne može čak ni raspravljati. Eto, to vam je samo ilustracija situacije u kakvu smo dovedeni.

Kad je riječ o govoru gospodina Silajdžića, ja sam pronašao ovdje zvaničnu informaciju koja je podijeljena poslanicima Skupštine RS-a koju su prezentovali gospodin Kuzmanović i Dodik i ta informacija je na kraju i usvojena na sjednici Skupštine RS-a. Bez obzira što sadrži bezbroj netačnih navoda itd., niko na nju, interesantno, u ovoj zemlji nije ozbiljno reagovao. Evo, ja ću navesti samo neke dijelove. 'Osnivanje i uspostavljanje Republike srpskog naroda u BiH bio je izraz demokratske volje i njenog stanovništva.' O kakvoj demokratskoj volji govorimo kada je 45% stanovništva teritorije koja se danas naziva RS – bili su Hrvati i Bošnjaci? Da li je njih neko za nešto pitao? Pogotovo da li ih je na demokratski način pitao, a znamo dobro šta se dogodilo od '92. do '95. godine.

Zatim stav (2), kaže: 'Poslanici srpske nacionalnosti kao legalni i legitimni predstavnici ... usvojili su 24. oktobra 1991. godine Odluku o osnivanju Skupštine srpskog naroda u BiH.' Da li je neko pitao druge narode nešto o tome? 24. oktobra '91. godine donesena je Odluka o ostajanju srpskog naroda BiH u zajedničkoj državi Jugoslaviji. Potpuno je jedna nelogična, netačna teza iz prostog razloga što u oktobru '91. godine i Slovenija i Hrvatska su postale nezavisne države i više se o Jugoslaviji nije moglo govoriti.

Pogledajte, recimo, ovdje kaže: 'Republika Srpska je dobila puno međunarodno, političko i pravno priznanje '95. kao konstitutivni i državotvorni entitet BiH.' Otkuda nekome pravo da ovako flagrantno krši Ustav BiH? Evo, ovdje je Ustav BiH, član I Ustava BiH govori da je Republika BiH zvanično ime BiH itd. Sastav BiH: sastoji se od dva entiteta: Federacije BiH i RS-a. Nigdje se ne govori o državotvornosti nijednog entiteta. Međutim, sve to može da prođe! Ja govorim o zvaničnoj interpretaciji koju je usvojila Skupština RS-a u vezi s ovim o čemu danas raspravljamo i itekako ima veze s tim. Ili da javno postavimo pitanje kako je moguće, recimo, da u istoj ovoj informaciji, ali i prije toga u deklaraciji, stoji da će RS, evo samo ovaj dio ću citirati, 'uključujući njeno pravo na referendum građana RS-a'. Hoće li napokon neko nama ovdje u Parlamentu ili u ovoj državi odgovoriti na nekoliko pitanja? Prvo, otkuda pravo RS-u na referendum? Drugo, gdje je to pravo zapisano? Treće, na bazi čega se uopšte to temelji? Da dobijemo jedan zvaničan odgovor. Evo, ja bih zamolio neke od predstavnika, ako mogu da nam zaista danas daju odgovor na to pitanje. Naravno, da na takve insinacije i na takve nečinjenične stvari nema odgovora koji su u skladu sa Ustavom BiH.

Međutim, završit ću diskusiju s onim s čime sam i počeo. Žalosno je da evo već više dvije godine imamo ovakvu situaciju u kojoj potpuno dominiraju dvije stranke u vladajućoj koaliciji, dok su druge stranke u vladajućoj koaliciji u potpuno jednoj defanzivnoj, pasivnoj političkoj ulozi, a BiH stoji ili stagnira sve više i više.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Denisu Bećiroviću.

Replika, uvaženi zastupnik Drago Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Evo, iako sam imao potrebu da naglasim, shodno dogovoru na Proširenom kolegiju, da pokušamo raspravu i o ovoj i o drugim tačkama; znači gospodin Dokić je u ime kluba rekao ono što mi podržavamo i iza čega stojimo i nisam imao potrebe da posebno proširujem raspravu; ali evo, s obzirom da je u svom maniru gospodin Bećirović iskoristio priliku da uopšte ne govori o ovoj tački dnevnog reda, ne ulazeći u situaciju kako se ona našla na dnevnom redu, on je govorio, po običaju, o sasvim nešto desetom. I, kada sam se ja zapitao zašto izlazi Stranka za BiH iz skupštinskih klupa, onda tek sam sada skontao da su ostavili svoga advokata i svog predstavnika koji je branio danas govor Harisa Silajdžića ovdje i mislim da pozicija gospodina Bećirovića u ovoj situaciji najbolje odgovara šefu kabineta gospodina Silajdžića, jer on uopšte se nije bavio, imao je priliku da taj govor ili pravda ili ne pravda, s obzirom da je na dnevnom redu, ili da o njemu ne govori, nego opet je njegova omiljena tema isto kao i njegovom idolu gospodinu Silajdžiću, njegova omiljena tema je RS i o onome šta rade predstavnici RS-a. Može i to biti evo sljedeća tačka dnevnog reda, ali on je vrlo nestrpljiv i nije imao vremena da čeka nego da to sada ponavlja; mislim, ako ćemo završavati tačku dnevnog reda i ako ćemo se baviti znači onim šta je na dnevnom redu, ako ćemo ispoštovati tu vrstu dogovora.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupnik Momčilo Novaković, replika.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ja mislim da nije uredu da kritikujući izlaganje ili stavljanje ove tačke na dnevni red neke kolege onda daju svoj doprinos time tako što još doziraju neka pitanja koja nemaju veze sa tim. Tako kolega Bećirović je svoj doprinos dao vraćajući se u istoriju nazad i pričajući o poziciji, znači u nekom momentu, socijalističkom momentu '90. godine, ko je, zašto, kako donosio odluke, je li imao pravi ili nije imao pravo. I sada bih ja trebao da pričam zbog čega je to srpski narod na svojoj skupštini donio odluku koju je donio, pa da mu kažem onda zbog čega i ko je imao prvo izjašnjavanja na referentumu, pa zbog čega je bio drugi referendum i tako da se sada vraćamo u istoriju. Ja pokazujem njemu da ja isto tako taj dio istorije poznajem ali sa malo druge tačke gledanja, a ne sa one sa koje on gleda. Ali, nas dvojica ćemo samo time pokazati da različito gledamo na ova pitanja, a to je valjda svima jasno da mi različito gledamo na pitanja iz '90. godine. I ne samo nas dvojica nego i svi mi ovdje između sebe. Tako da mislim da ne treba nam da otvaramo nova pitanja.

Ja sam mislio da je bolje da ova pitanja što prije zatvorimo i u tom pravcu sam diskutovao i zato nisam ulazio ni u jedan detalj ničije diskusije kako ne bih upravo otvorio neka nova pitanja. Bilo bi dobro kada bismo svi mi pokušali ne otvarati nova nego zatvoriti ova pitanja na mogući način. Ja moram biti iskren da ne vidim kako ćemo to uraditi, ali evo, ako neko vidi, bilo bi dobro da onda predloži neke druge zaključke, drugačije od ovih gospodina Dokića, pa da se o njima izjašnjavamo.

Hvala vam.

PRVI ZAMJENIK
PREDSJEDATELJA
MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći za repliku se javio uvaženi poslanik Slavko Slavuj Jovičić. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući!

Sam govor Harisa Silajdžića koji imamo je naravno podlozan raznim, reći ću, kritikama. Nije problem šta je sve rečeno kada imamo govor, problem je što je to otišlo u eter i što su to čuli zvaničnici u UN-u i u Strazburu. Dakle, sada više nema čak ni mogućnosti kada bismo mi imali dvojnika Silajdžiću u srpskom narodu pa da negdje tako kada dobije priliku sve kontra kaže ono Silajdžiću što je gospodin Dokić naveo u svojoj diskusiji. Dakle, nema više takve mogućnosti. A ja sam siguran da gospodin Radmanović nikada tako ne bi nastupio jer, evo, drugi mu teče mandat kao predsjedavajućem Predsjedništva i mislim da nije svojim ni djelovanjem ni govorom nanio nikakvu štetu BiH, jer uvažava konstitutivnost sva tri naroda. Dakle, o tome toliko.

A replika gospodinu Bećiroviću. Pa znate, imao sam sreću ili nesreću, sada više ne znam šta je od toga važnije, što sam baš svakoj sjednici prisustvovao ovdje u Parlamentu u nekoj drugoj funkciji i što možda mnogo više znam nego svi vi ostali koji sjedite ovdje. Sada bih ja trebao da postavim pitanja kao što je gospodin Bećirović postavio nama, mada mi nismo prozvani da dajemo odgovore, ali evo. Sam referendum 1. marta i 29. februara, nikada nigdje niko nije verifikovao rezultate, pa bih ja trebao postaviti pitanje ko je sjedio u tim biračkim odborima, je li bilo ijednog Srbina, barem, ovdje u Sarajevu. Pa onda, zašto nisu barem dvije trećine bile po Ustavu dovoljnih glasova da se BiH izdvoji iz Jugoslavije nego 64,6%, dakle nije 66,4% koliko je bilo neophodno. Pa bih ja trebao postaviti razna ovdje pitanja. Zašto su srpski poslanici napustili Parlament? Zaista mi je žao što su kolege iz Stranke za BiH otišle, to je naravno njihovo legitimno pravo, ali ne bih volio da ovo pređe u praksu. Ja apeliram da se saslušamo, da se uvažavamo, pa i kada se ne razumijemo. Lakše ćemo doći do nekih dogovora.

Naravno da ću podržati prijedloge zaključaka gospodina Dokića iz prostog razloga, ako ništa drugo, danas se ne postigne i nema svrhe ova rasprava, onda da se naredni slučajevi ... preduprede. Imamo mi i lokalnih slučajeva koji neće nikada doći na dnevni red, jer ovo je zaista bilo na najvišem nivou. I sada, da ne bih ja izazivao replike, nije baš umjesno ne primiti ministra susjedne zemlje zbog toga što nije doveo gospodina Jurišića, a niko ovdje u Parlamentu, baš sam to postavljao pitanje, ne pokaže interes za takođe deset naših državljana iz Zvornika kojima se takođe sudi u Beogradu itd.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Vrijeme, vrijeme!

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Dakle, gospodo, dajte da se međusobno uvažavamo i da raspravimo sve, ako treba, ovo što je gospodin Bećirović postavio ta pitanja da ih sve jednom zaista otvorimo na Parlamentu, jer ih nikada niko nije ni otvorio, niti je verifikovao, niti je o njima razgovarao.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći za repliku uvaženi poslanik Denis Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Vrlo kratko, s obzirom da imam tri minute. Prvo, naglašavam, bio sam protiv ove tačke dnevnog reda, međutim kada su ljudi uvrstili tačku dnevnog reda u dnevni red, ovdje postoji stenogram, ovo je javna rasprava i svakako da u tom slučaju imam obavezu da kažem nekoliko riječi o tome.

Moram reći da kada je riječ o govoru Harisa Silajdžića i o onome šta je uslijedilo poslije tog govora ja nisam ni o čemu drugom govorio osim o zvaničnom tumačenju tog govora koji je evo prihvatila i Skupština RS-a i naveo sam neke stvari i evo još uvijek i ne vjerujem da danas uopšte mogu dobiti odgovor na pitanje koje stoji ovdje u informaciji koju su ponudili predsjednik Vlade RS-a, a to je - na bazi čega RS može organizovati referendum o otcjepljenju?, a to stoji zvanično u ovom dokumentu. Volio bih da mi neko kaže gdje je to pravo zapisano tako da svi znamo o čemu se radi.

Kada je riječ o referendumu, gospodine Jovičiću, referendum je verifikovala Evropska unija 6. aprila 1992. godine, a u UN 22. maja 1992. godine, primivši BiH u punopravno članstvo UN-a. Da ne govorim o tome da je sama Vlada RS-a Arbitražnoj komisiji za Jugoslaviju, u to vrijeme, '92., tražila tumačenje o tome da li pojedini narodi u BiH i Hrvatskoj imaju pravo na samoopredjeljenje i da sada ne govorim o tome kakav je bio odgovor te arbitražne komisije. O tome, dakle vjerovatno nekom drugom prilikom. A što se tiče ovog dijela oko advokature, meni je kompliment ako mi neko kaže da sam politički advokat onih ljudi koji se bore za državu BiH, za ravnopravnost svih njenih naroda i građana. Takvi advokati u ovoj zemlji su svi poslanici SDP-a, i Srbi, i Hrvati, i Bošnjaci, Romi i ostali. Sve druge insinucije su čista zamjena teza i ne odgovaraju činjenicama.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Za repliku je uvaženi poslanik Slavko Jovičić. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pa, ovako, gospodine Bećiroviću. Dobro se sjećam ko je verifikovao te rezultate referenduma ali nema više ni Genšera, ni ..., ni Kola i znamo mi kako je tada vođena politika i šta je sve urađeno u tom vremenu. Ali ja vam želim nešto drugo, ne poručiti nego da pokušamo

da shvatimo da BiH pripada srpskom narodu ali nas niko ne može stalno tjerati iz nje; i to, referendum, evo pokušaću vam dati odgovor, ne znam hoćete li biti zadovoljni. Tačno je to, učestvovao sam u predizbornoj kampanji kada sam bio kandidat za poslanika 2006. godine i tada smo rekli, ponoviću i danas - referendum će biti ako bude ugrožen opstanak RS-a u ovakvoj BiH i nikada više i ni zbog čega više. Šta to znači? Dakle, da moramo imati neki odbrambeni mehanizam ako neko zaista želi protivustavno, nelegalno ili na silu da ukine RS. Ali, pošto je ona priznata kao sastavni dio BiH, i znamo mi šta je entitet, nemojte strahovati od referenduma, referendum nema. Dakle, to je potpuno jasno svakome. RS funkcioniše u svom ustavnom kapacitetu, u svojoj teritorijalnoj organizaciji, ima svoje institucije, nikoga ne ugrožava, nije remetilački faktor i neće se odlučiti na referendum, zato što je svakome jasno u RS-u, pa i nama ovdje u Parlamentu, pogotovo, da je ona samo entitet. Znamo mi šta je država, nismo mi na Pravnom fakultetu pa da sada učimo teoriju šta je država. I nemojte više nikada da koristite bespotrebno tu priču - biće referendum - da prepadate narod!. Evo, ja vam kažem, neće. Ali vam takođe dodajem – ako bi neko pokušao protivustavno, nasilno, silom, ili ne znam ni ja kako, da ukine RS, e onda očekujte, ne referendum, nemamo kada za referendum, nego očekujte naše povlačenje iz Parlamenta i svih institucija. Ali, da ne govorim to, to nikada se neće desiti i nemojte strahovati od referenduma. Republika Srpska će biti, BiH će biti i idemo zajedno u Evropu i šta je problem.

_____ (?)
/nije uključen mikrofoni/

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

I Federacija? Pa dobro, Federacija. Neću Federaciju, jer još niste razriješili rješenja, vidim, ova tri kantona, pa šta će biti, dogovorite se. Evo, mi ćemo vam pomoći.

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Sljedeći za raspravu se javio uvaženi poslanik Martin Raguž. Izvolite.

MARTIN RAGUŽ:

Zahvaljujem se.

Evo, da li početi, nisam mislio, a evo govorit ću, ali stvarno je tako. Ali, kada odu neke stvari, onda se čovjek javi da pokuša da ovaj dan, koji bi svi trebali racionalno koristiti, rezultira nečim suvislim.

Ja mislim da je legitimno pitanje koje je pokrenuo gospodin Dokić a da vidimo da je BiH došla u jednu zrelu fazu demokratije jeste da evo imamo tu raspravu i na Parlamentu. Ali, isto tako, reći ću sada svoj stav i kolege Zorića. U pripremi za ovo razgovarali smo i zaista se pokazuje koliko je, neću reći opasno, a koliko nije racionalno parcijalno posmatrati određena važna pitanja za ovu zemlju. Ja zaista mislim da bi ova rasprava imala smisla samo ako ćemo uzeti kao zastupnici dokument koji ja imam pred sobom, to su Opći pravci i prioriteti za provođenje vanjske politike BiH. To je službeni dokument po kojem BiH treba voditi svoju vanjsku politiku. Taj dokument je usvojilo Predsjedništvo BiH 29.3.2003. godine. Ja pred sobom imam i zaključak Zastupničkog doma koji je potpisao gospodin Šefik Džaferović, kao

predsjedatelj Zastupničkog doma, da Zastupnički dom prima na znanje taj dokument i da se Predsjedništvu BiH dostavi transkript rasprave sa Parlamenta. I da bi zaista mogli dati jednu relevantnu ocjenu o ovome, o ovim pitanjima koja su pokrenuta, mislim da je minimum bio da zatražimo jedno izvješće od Predsjedništva BiH kako se provodi ta politika, koje su slabe i dobre točke vanjskopolitičke pozicije BiH, koji su instrumenti na raspolaganju, koji su prioriteti i šta su, eventualno, prepreke u ostvarivanju te vanjskopolitičke pozicije.

Nažalost, ni kolega Dokić nije krenuo iz te pozicije, što je također legitimno pravo. Uzeo je jednu dimenziju, govor Silajdžića, tada kao predsjedatelja Predsjedništva na plenumu Generalne skupštine i u Vijeću Europe i sigurno je da je ozbiljno pitanje kako se predstavlja institucija Predsjedništva BiH. I to mogu prihvatiti kao jednu vrlo ozbiljnu i odgovornu dimenziju koja je ovdje otvorena i pokrenuta. Ali, nismo spremni podržati parcijalan pristup i fragmentaran pristup koji može stvoriti jednu potpuno drugačiju sliku od one šta su stvarni problemi BiH i unutra i u svijetu i koji bi bili prioriteti načina da se to riješi. Ja zaista mislim da ovaj dom ne treba upasti u zamku ako su drugi upali, u zamku parcijalnog pristupanja, nego naprotiv.

Zato će moj prijedlog zaključka ići u pravcu da Zastupnički dom zatraži izvješće o provođenju dokumenta Opći pravci i prioriteti, koji je dokument Predsjedništva, da pozovemo pred javnošću sve članove Predsjedništva ovdje da oni podnesu jedno temeljito i argumentirano izvješće i da temeljem toga vodimo jednu otvorenu i argumentiranu raspravu koja neće zaobići ni ova pitanja koja su ovdje pokrenuta od strane gospodina Dokića.

Ali, vidite, i ta pitanja kada se otvaraju o samim govorima gospodina Harisa Silajdžića, kao predsjedatelja Predsjedništva, trebalo bi onda imati u vidu cijele govore. Ovdje sam ja čuo – a nije mi nikada bila namjera nikoga da branim, niti sam se tako ponašao – ocjene da je taj govor bio opsjednut samo prošlošću. Ja mislim da dobro interpretiram. Međutim, ja sam baš u ovom govoru našao, pred UN, baš jednu poruku u kojoj ne vidim ništa sporno, pa zbog korektnosti čitave ove priče o ovim govorima, citirat ću taj dio govora u kome se kaže: 'Mi ne možemo oživjeti mrtve ali možemo dati dostojanstvo i pravdu preživjelim. Ono što kažemo danas nije usmjereno na prošlost već na budućnost, i ne samo BiH, dugujemo to ne samo žrtvama i preživjelim, čovječanstvu uopće, poruka koja treba biti odaslana svim potencijalnim počiniteljima, znači potencijalnim počiniteljima zločina u ime uvrnutih ideologija mora biti kristalno jasna. Nemojte čak ni razmišljati o tome.' Vidite, to je dio govora. On nema nikakve veze izravne sa prošlošću, ima jednu pozitivnu poruku. Znači, hajmo sagledati sve, i dobre i loše strane, hajmo čuti ljude koji su to govorili, hajmo se upustiti u dubinu priče bosansko-hercegovačke i hajmo donijeti ispravne odluke.

Ja sam sigurno od onih ljudi koji je protiv svih tabu tema, protiv privatizacije institucija BiH, odmah ovdje da se odredim, i pojava koje vode u tom smislu i protiv korištenja vanjskopolitičkih pozornica da bi se vodio unutrašnji politički obračun, čega ima. I zato jesmo u ovoj situaciji defazivnoj zato što se ne promovira vanjska politika BiH kao cjeline nego što se na vanjskopolitičkom planu pokušavaju ostvariti parcijalni stranački ili neki drugi interesi. I nije to samo kod gospodina Harisa Silajdžića slučaj, evo to hoću reći. I to zaslužuje ozbiljnu raspravu.

Mislim da, ako želimo izaći iz ovoga da ne bude potrošena jedna tema, mislim da je logičan zaključak da dobijemo izvješće, da obavimo raspravu temeljem dokumenta o kojem smo već jednom dali mišljenje kada je on usvajan od strane Predsjedništva i kada ga je Predsjedništvo

dostavilo ovom domu. I minimum je da dobijemo jednom relevantno izvješće kako se taj dokument sprovodi, sa svim dobrim i lošim stranama, sa odgovornošću onih koji su ... Članovi Predsjedništva jesu najodgovorniji, jer je ustavna dimenzija koja im je data – provođenje vanjske politike BiH. Nije nikom drugom tijelu i zato jeste posebna odgovornost i ... u tome se mogu složiti: posebna je odgovornost članova Predsjedništva kada govore na ovako značajnim forumima da imaju izbalansiran i usuglašen pristup. I važno je pitanje, koje je gospodin Dokić pokrenuo, pitanje da li su ti govori imali suglasnost Predsjedništva i da li su bili izbalansirani. To je važno pitanje. Ali nemojte da od tog pitanja dobijemo samo jednu crno-bijelu sliku kao što se često ovdje dovodimo u situaciju da živimo crno-bijeli svijet, nego dajte da zatražimo izvješće, obavimo raspravu i ispunimo mi kao Parlament svoju Ustavom predviđenu ulogu kao nadzornog organa u svemu tome.

Evo, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Ragužu.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Hadži Jovan Mitrović.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Gospodo, predsjedavajući, ja nisam mislio se prijaviti, međutim, kada je ovako krenulo, ovakve diskusije povodom ove inicijative, pa i one naredne koja će biti, za mene je to danas trebalo biti skinuto s dnevnog reda ili ono što je moguće da u što kraćem roku da se kroz te inicijative prođe. No, međutim, po ko zna koji put ovakve inicijative, jednostavno, ovakvim diskusijama, sva sreća nema televizije, hrane građane, da kažem narod koji živi u BiH, tako da izgube vrijeme u kome se nalaze i u kome žive i teme o kojima bi trebali da razgovaramo i teme koje su da se svaki pojedinac zabrine za ono što nas čeka u narednom periodu.

Put krize koji je uhvatio i Evropu i svijet, a nas hvala Bogu drži od '90. godina ovamo, pa se nadamo, mi smo u takvoj situaciji, neće nas ovo nešto posebno ni pogoditi, mi se ponašamo kao da ništa se neće desiti. I danas diskutujemo o Inicijativi protiv koje ja nemam ništa protiv da se nađe na dnevnom redu, ali imam protiv toga da se više diskutuje o njoj, no kako da prevaziđemo ovu krizu ili da dočekamo ono što nas čeka u februaru, martu, aprilu i tokom cijele godine. Mi danas vršimo ovakav način i ovakav vid komunikacije sa javnosti. Mi danas, po ko zna koji put, pokazujemo da nam je više stalo do onih predizbornih obećanja prema građanima, koja su, po meni, čisto politička, bar bi trebala da budu, i čisto onako deklarativna kao predizborne aktivnosti. No očito ovdje govori zaista da mi imamo namjeru da se pripremamo, već i ova je godina, pa i ona naredna, da će to biti predizborna godina, da i dalje ćemo imati priču o unutarizaciji BiH i dalje ćemo imati priču o otcjepljenju pojedinih dijelova BiH, svjesni da ni jedno ni drugo neće moći doći ni vidjeti svjetlost dana.

Šta činimo? Mislim da mi činimo ipak jedno zlo prema svom narodu tako što tjeramo ljude odavde, tjeramo omladinu, a borimo se za omladinu. Tjerajući omladinu, pripremamo sebe i sebi pripremamo budućnost van granica ove ovdje zemlje.

Isto tako sam protiv nekih ovdje diskusija. Neko reče, ne znam, ima 300.000 glasova iza sebe. Ja mislim da nema toga pojedinca, jer nema toga broja glasova koji ima pravo da vodi ovakvu politiku, ma ko to bio, van ove zemlje, protiv interesa bilo koga. Ima pravo onaj ko u

svojim redovima u tih 300.000 ima glasova, ne znam, 100.000 jednog naroda, 100.000 drugog, da ne kažemo baš idealno, i 100.000 trećeg naroda. ... U stvari, ovdje nema političke opcije koja je tako postavljena i otprilike da ovako kako mi vodimo politiku, pitanje je da li će nekada i doći vrijeme. Mogu pojedinačno političke stranke da kažu, one koje imaju, ne znam, u svojim redovima jednog Srbina, ne znam, jednog Hrvata, jednog Bošnjaka itd, kao da su multietnični. I dalje mi funkcioniramo na jedan drugi način, i to je još nešto što treba da nas uozbilji kada dajemo izjave, odnosno kada daju izjave ljudi van granica ove zemlje. To je još jedna veća obaveza zbog drugih naroda koji žive na tom prostoru.

Zato mislim da ova inicijativa, pored toga što je ona legitimna, našla se na dnevnom redu, možemo govoriti i da nije ovo jedina izjava jednog čovjeka, evo, gospodina Silajdžića da ovim svojim nastupima je narušio neke principe i nisu u interesu pomirenja, nisu u interesu sigurnosti života na ovom prostoru, da to automatski inicira i druge da isto to rade što on radi, da na kraju vrše homogenizaciju i stvaraju nešto što je gospodin Jovičić danas rekao na jednoj komisiji da iduća godina će biti godina, pored onog teškog ekonomskog stanja, može da bude vrlo teška i još što može nešto drugo povući. Da li je to zaista stalo nama ovdje da se desi? A ovakvim diskusijama i ovim inicijativama, koje uporno postavljamo, više, hajde da kažem, ima i politike, jednostavno mogu nas dovesti do toga.

Ja normalno, kada su u pitanju ovakve izjave i ... izjave predsjedavajućeg sam apsolutno protiv. Ne samo protiv njega već protiv svih onih koji to tako rade. Svjestan sam da, ono što neko kaže, referendumu u RS-u ... nema. Bila je mogućnost nekada, ja sam o tome govorio, ali ti isti koji govore nema ga, nema ga ni u Ustavu. Isto tako sam svjestan, oni koji misle da BiH može da se vrati na neka vremena koja su bila kao da se ništa nije desilo, da i to ne može da se desi.

Iz tog razlog ja još jednom, kao čovjek, pozivam sve one koji žele dobro ovdje da sjednu i da se dogovore. Mislim da postoji za to većina da se što prije dogovore kako ova zemlja treba da funkcioniše, a čini mi se, iako ne znam ono što su dogovorili se tri predstavnika, tri političke opcije u BiH u Prudu, ne znam sastav, ali je dobar korak da nastave dalje da rade i da to objelodane i da pokušamo da proširi se i da se dobije većina u ovom parlamentu, kako bi što prije skratili muke ovoga i što prije krenuli u reforme, sve one koje nedostaju i koje možemo preko noći uraditi ono što od nas zahtijeva EU. Podržaću zaključke sve one koji se odnose na one koji svojim izjavama i svojim istupima van BiH stvaraju nemir i nesigurnost života na ovom prostoru. A isto tako, ovo što je gospodin Raguž predložio, i ove prijedloge i ove zaključke ću podržati sada kada se bude glasalo.

Evo, toliko od mene, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Hadži Jovanu Mitroviću.
Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Mirko Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Hvala, predsjedavajući.

Jesam zadnji? Jesam. Nadam se da neću izazvati repliku, jer ću pokušati, mislim u ovoj tački, i to ste u pravu kolega. Postavlja se pitanje šta mi hoćemo na ovom domu i ovom parlamentu. Hoćemo li mi da pravimo kompromis? Hoćemo li da BiH vodimo ka EU i atlantskim integracijama ili, kako to popularno vole neki da kažu, evroatlantskim integracijama ili hoćemo da se bavimo analizom istorije i time stvaramo jednu dodatnu nestabilnost u BiH?

Ovo drugo je veoma lako, jer svake skupštine mogu inicirati po jednu tačku dnevnog reda koja će nam uzeti najmanje pola vremena zasjedanja te skupštine i onda ćemo na kraju naših mandata sumirati to da nismo ništa uspjeli da uradimo u vrijeme našeg mandata. Nadam se da i vi tako mislite da to nije naš cilj, kao što je i moje mišljenje, da cilj naš jeste upravo da ono što je bilo u BiH, nesretnim slučajem, prepustimo istražnim organima i pravosudnim organima i eventualno kvalifikovanim istoričarima. Sve ono što je bilo, pa ma sa čije strane, ne smije biti zaboravljeno, ali u cilju da se to ponovo ne ponovi. I to trebaju da rade oni koji su za to zaduženi, i to koji su zaduženi po svojim radnim mjestima, najdirektnije da kažem. Rekao sam maloprije koji su to. A mi političari i visoki državni funkcioneri bi trebali da radimo onaj posao za koji smo dobili mandat i od naših građana i od međunarodne zajednice, a to je da stvaramo bolje uslove ili preduslove za ulazak u EU i druge svjetske integracije. Na ovakav način to sigurno nećemo uspjeti, a uspjećemo ako prestanemo gledati u retrovizore i gledamo u budućnost, a maloprije sam rekao ko će se baviti onim što se nažalost desilo, i to treba svakako da se završi.

Da samo odgovorim gospodinu Bećiroviću na osnovu čega se može desiti referendum, i, molim vas, najbolje je o tome mnogo i ne govoriti i o tome ne stvarati nikakve tenzije, zato što se može desiti možda još jedan presedan tzv. Kosovo, pa onda ćete se moći raspitati i dobiti odgovor na osnovu čega se može eventualno tražiti referendum. Znači, ja ne bih volio da bude više tih presedana, a kad to kažem onda mislim na to da će stanje u BiH biti tako da nema potrebe da se dešavaju ti presedani i eventualno traženje nekakvog referenduma.

Što se tiče ove tačke dnevnog reda, ako je već na dnevnom redu usvojeno, kad smo potrošili ovoliko vremena, treba donijeti odgovarajuće ili nekakve zaključke i po meni se zaključci gospodina, pored ostalih, prvenstveno predlagača i inicijatora ove tačke dnevnog reda, gospodina Dokića, mogu prihvatiti i ja se mogu složiti i prihvaćiću te zaključke, zato što mislim da oni nisu tendenciozni, zato što mislim da oni neće proširivati nekakav jaz ponovo među nama i u politici BiH, a to je da se jednostavno ogradimo od govora koji je, evo rekli smo, otprilike bio i ovakav i onakav, evo neko je kazao da ima i pozitivnih stvari u tom govoru, ali ima mnogo i negativnih stvari i sigurno se ja ograđujem od tog govora, a da li će još neko, to je njegova stvar.

I drugi zaključak, koji je po meni sasvim dobar, a to je da više ne bude takvih istupa i da mi ne trošimo vrijeme na ovakve stvari, nego da pokušamo da potrošimo vrijeme na nešto što je korisnije, a to je da nam što prije dođe onaj materijal na dnevni red, a to je izvještaj o izgradnji Koridora Vc, o elektroenergetici BiH, ne znam ni ja, nekim drugim privrednim temama, zapošljavanju, sprečavanju, za sada, još uvijek recesije dok nije prešla u krizu itd., itd. Eto, zato se mogu ti zaključci podržati i moja diskusija bi se na tome i svela.

Hvala vam lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Okoliću.
Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Sefer Halilović.

SEFER HALILOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, ja zaista nisam mislio da diskutujem. Ja ću pokušat da svoje diskusije svedem na minut i po. Bio sam protiv ... da se o ovoj tački dnevnog reda raspravlja, zato što predlagač, a i mi svi ovdje znamo u sali, na kraju kakav će rezultat biti. I mislim da je ovo priča radi priče, samo eto da bi ovdje održali svi neke govore koji ćemo kasnije, u nekoj fazi, koristiti, da bi opet, po starom sistemu, kao što se dogodilo 2006. godine, na budućim izborima varali birače, kako se bajagi jedni borimo za 100% BiH, a drugi se borimo za referendum i otcjepljenje, jer ... platforma je da na lažima se dobijaju izbori. Prema tome, ja tvrdim da ovdje raspored u Parlamentu nije onakav kakav je raspored među građanima, i da su ovakvi zagovornici ovakvih priča zapravo na lažima dobili značajan broj glasova i na ovakav način su dobili i zato je ovakvo rasulo i u Parlamentu.

... danas sam bio protiv da se o ovom raspravlja, jer mislim da nije trebalo voditi današnju raspravu. Ja neću ulaziti u meritum govora gospodina Silajdžića, niti ću komentarisati neke, rekao bih, i fašističke izjave visokih funkcionera na prostoru BiH, samo zato što nisu tu, jer da su tu imao bih puno šta pitati. Mislim da je ovdje gospodin Silajdžić zamijenio ono što je trebao, možda, govoriti u Dejtonu '95. godine, on je govorio u Generalnoj skupštini UN-a 2008. godine. I imalo bi tu za njega dosta pitanja koja bi mu se trebalo postaviti, kao što bi se dalo postaviti i mnogo pitanja drugim nekim visokim funkcionerima, kako na nivou entiteta, tako i na nivou BiH, koji svojim neodmjerenim izjavama doprinose da svi zajedno teže živimo, da broj nezaposlenih bude veći, da nesigurnost investitora bude veća i da nas strani investitori zaobilaze i da upadamo u tešku ekonomsku i političku krizu iz koje Bog zna sami kako ćemo izaći.

Ono ... na čemu bih htio da poentiram, da završim svoju diskusiju, jeste da se zaista konačno pozove Visoki predstavnik i da počne koristiti Bonske ovlasti ili, ako ih neće koristiti, onda nek se skloni, neka ne smeta. Jer, ako Visoki predstavnik toleriše nacionalističke izjave i sve one remetilačke izjave koje BiH vraćaju nazad, onda će i neke druge ljude koji su se čitavih ovih 15 ili 18 godina krize u BiH da bi došli u bolju poziciju ovdje u Parlamentu natjerati da se koristi istim takvim izjavama, i onda ćemo stvoriti nepodnošljivu situaciju u BiH.

Prema tome, moja molba i moj poziv Visokom predstavniku: ili da koristi Bonske ovlasti ili da se makne. Jer ovako služi zapravo kao engleska kraljica, stoji po strani i gleda, sve čuje i sve zna, a ništa ne preduzima da se ovo stanje zaustavi. Mi ne bi imali ovog stanja da je 2006. godine na vrijeme Visoki predstavnik reagovao na način kako je mogao reagovati. Imali bi potpuno drugačiju situaciju ovdje, i u Parlamentu i u BiH ... i danas ne bi imali potrebe raspravljati o svemu ovome da je Visoki predstavnik koristio svoje Bonske ovlasti. Međutim, pošto nije, onda otvara niz pitanja koja, bojim se, da će kasnije, kad ih bude trebao koristiti, bit će kasno.

Hvala vam lijepa.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem gospodinu Haliloviću.

Nema više prijavljenih. Zaključujem raspravu o ovoj tački dnevnog reda.

Uvaženi zastupnik Dokić. Šta je u pitanju?

BRANKO DOKIĆ:

Ja bih htio da dam odgovore na neka pitanja koja su bila.

NIKO LOZANČIĆ:

Nema potrebe, nema potrebe. Imali ste mogućnosti kroz replike odgovoriti.

BRANKO DOKIĆ:

Evo, samo, skraćicu, vrlo kratko.

NIKO LOZANČIĆ:

Evo, hajte kratko. Replika.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodin Bešlagić, evo sad je ušao, je potpuno u pravu kad je rekao i rječnik koji sam ja koristio je takođe, ali ja sam vam naglasio i rekao da je taj moj pristup jednostran i samo pokazao kako jednostrani pristupi štete. To je bila poruka.

Drugo, Hadži Mitrović je govorio da nije jedini pojedinac koji je ovako iskakao, ali, kolegice i kolege, ove riječi su izgovorene za govornicama Generalne skupštine UN-a i Savjeta Evrope u Strazburu. Postoji li treće mjesto adekvatno tome? Izgovorio je, opet kažem, ne bilo koji pojedinac, građanin, ni predsjednik partije, nego predsjedavajući Predsjedništva BiH. Nama su potrebni govori ... za takvim govornicama koji nas vode ka razumijevanju, toleranciji, kompromisu, harmonizaciji, uvažavanju jedni drugih, stvaranju, jednostavno rečeno, dobre volje među ljudima. I mislim da je krajnje vrijeme da se zaustave ovakvi volontaristički istupi, neko je rekao, što se nisu usaglasili? Pa bila je čak i prijetnja da će biti zabranjen odlazak tamo, s obzirom da se nisu usaglasili govori, to je predsjedavajući apstrahovao.

Potpuno su prihvatljivi zaključci i gospodina Martina Raguža i gospodina Dolića, oni su na ovom fonu, i potpuno se uklapaju i u ove zaključke koje sam tražio da se usvoje. Još jednom kažem, i iz Njujorka, i iz OHR-a, i iz Brisela, i iz ambasada vodećih zemalja ovdje u BiH, u Sarajevu, su ocijenjeni ti govori kao štetni. I mislim da bi mi onda, kako da kažem, oglušili se o našu osnovnu obavezu ako se i mi ne bi opredijelili prema tome.

I drugi zaključak, da se više ne desi ovo. Dakle, mi upozoravamo da ćemo neusaglašene govore svakog člana Predsjedništva, bio on iz reda ovog ili onog naroda, staviti na dnevni red i opredijeliti se. Dakle, iz te tačke gledišta imalo je efekta što smo evo i ovo stavili na dnevni red.

Hvala vam lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem i zaključujem raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

Sve one koji su usmeno rekli i najavili zaključke, a eventualno ih nisu dostavili ovdje, da treba dostaviti zaključke, kako bismo ih imali do momenta izjašnjavanja o ovoj točki dnevnog reda.

Prelazimo na 19. točku dnevnog reda:

Ad. 19. Rasprava o Rezoluciji Narodne skupštine Republike Srpske o ciljevima i mjerama politike Republike Srpske s 14. posebne sjednice, održane 15. 10. 2008. godine.

NIKO LOZANČIĆ:

Usvojena je Inicijativa zastupnika Remzije Kadrića. Ovu smo točku uvrstili u dnevni red nakon što smo usvojili Inicijativu uvaženog zastupnika Remzije Kadrića.

Prilikom sazivanja ove sjednice, poziv smo zbog ove točke uputili i predsjedniku Narodne skupštine RS-a. Predsjednik Narodne skupštine, gospodin Igor Radojčić, odgovorio je na naš poziv. Vi ste odgovor dobili u prvom dijelu sjednice, a i danas.

Međutim, u međuvremenu smo zvanično iz Narodne skupštine RS-a, s potpisom generalnog tajnika, dobili tekst Rezolucije na temelju čega se može zaključiti da je Rezolucija stupila na snagu. Vi ste na klupe dobili zvanično dostavljenu Rezoluciju. Mi smo predsjednika Narodne skupštine RS-a stoga pozvali i na nastavak sjednice.

Podnositelj Inicijative ima pravo podnijeti obrazloženje. Želi li uvaženi zastupnik Kadrić?

Želi. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, ja se zahvaljujem na ovome. Ja ću u svom obrazloženju Inicijative biti daleko kraći u odnosu na svog prethodnika, podnosioca Inicijative uvaženog poslanika Branka Dokića, dakle koji je zaista imao jedan vrlo težak zadatak da on u svom obrazloženju svoje inicijative da pojašnjenje kako i na koji način on vidi i objašnjava projekt stvaranja velike Srbije i on je to na jedan sebi svojstven način pokušao to da objasni.

Dakle, ja ću u svojoj ovoj inicijativi dati svoje jedno kraće obrazloženje, zbog čega sam pokrenuo ovo pitanje. Zahvaljujem se Domu što je i stavio ovu tačku na dnevni red. Dakle, u ovoj Rezoluciji Narodne skupštine RS-a koja je donesena 15. oktobra 2008. godine u mnogim stavovima se, između ostalog, navodi pa npr. pod tačkom 3. da Narodna skupština, ima tu mnogo kvalifikacija, dakle zahtijeva od predstavnika RS-a u Parlamentarnoj skupštini da odbaci, evo, maloprije se govorilo o samovoljnim istupima predsjedavajućeg Predsjedništva BiH. Pa u tački 4. da Narodna skupština, kad je u pitanju rasprava o Ustavu, stvara obavezujuće okvire za sve političke predstavnike RS-a o platformi za razgovore o Ustavu BiH. Pa, zatim u tački 5. kaže se da je potrebno, zadužuje predstavnike iz RS-a, poslanike i druge, da pokrenu inicijativu kad je u pitanju procedura oko prenosa nadležnosti sa entiteta na BiH. Zatim u tački 8. traži se od predstavnika iz RS-a da kad je u pitanju pristupanje EU da se vodi računa o sadržajima koji se traže ispred Narodne skupštine RS-a.

Mi smo mnoge, ja kao poslanik koji dolazim iz RS-a, mi često dobijamo takve vrste naloga, zahtijeva koji nas obavezuju na koji način i kako ćemo se ponašati u Predstavničkom domu. Ja sam u ovoj inicijativi i naveo jedan slučaj koji se nedavno desio, evo, kad je u pitanju

primjer ponašanja u Parlamentu, u Domu naroda, uvaženog poslanika Slobodana Šarabe koji je naravno kao delegat glasao onako kako je smatrao da treba da se glasa i bila je jedna inicijativa da se tom delegatu oduzme mandat zato što je glasao po svom nahođenju.

Iz svih tih razloga, dakle sasvim je jasno da se u ovoj situaciji Narodna skupština postavlja iznad Parlamenta, iznad Predstavničkog doma i da mi predstavljamo samo puku transmisiju entitetskih parlamenata. Ja ovim tvrdim da je zaista ovakva djelatnost suprotna Ustavu BiH, član IV tačka 4., da je ovakva djelatnost suprotna Izbornom zakonu BiH, član 9. tačka 1., i zatim da je suprotna i Poslovniku Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Iz svih tih razloga, ja predlažem jedan zaključak nakon rasprave da se usvoji, koji bi glasio:

'Da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH odbacuje razne rezolucije, zaključke, inicijative, preporuke entitetskih parlamenata u kojima se na jedan neprimjeren način suprotno članu IV tačka 4. Ustava BiH i članu 9. tačka 1. Izbornog zakona BiH i članu 3. Poslovnika Predstavničkog doma isti na jedan neprimjeren način miješaju u rad Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.'

Zahvaljujem se.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Kadriću.

Replika, drugi zamjenik predsjedatelja, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Kolegice i kolege poslanici, znači, poziciju koju RS ima u Ustavu BiH je određena i po tom određenju zna se način na koji se biraju delegati u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH. Iz tog razloga Narodna skupština je imala pravo da da naznake na koji način treba da se ponašaju delegati koji su delegirani ispred Narodne skupštine RS-a u Parlamentarnoj skupštini BiH i nije mimo Ustava niti zakona da se opredijele da tako upute i gospodinu Šarabi ali i svim ostalim koji dolaze iz RS-a delegatima u vezi sa zakonima koji se donose. Prema tome, tu nije narušen nikakav ustavni poredak BiH što se tiče Narodne skupštine.

Što se tiče drugog dijela Vaše diskusije, ja bih pozvao Vas kao i ostale da to tretiramo kao unutrašnju stranu RS-a i nas poslanika koji dolazimo iz RS-a. I mislim da na taj način to možemo da riješimo. Mi smo to iznijeli i na samoj sjednici Narodne skupštine i upozorili poslanike da ne mogu da nama ovdje poslanicima koji dolazimo iz RS-a daju bilo kakve zaključke, upute i ostalo. Vi niste bili na toj sjednici, meni je žao što niste bili, jer biste čuli da smo to govorili. Isto tako i pismo koje smo poslali odavde upućeno je predsjedniku Narodne skupštine da na taj način se zaključci ne mogu donositi i upozorili. Znači, to je unutrašnja stvar nas poslanika iz RS-a. Ja bih volio da to zajedno sa svim nama raspravimo, a da ne raspravljamo sa ostalim kolegama u vezi sa našom unutrašnjom stvari. S druge strane, ja Vas pozivam da kažete i nešto dobro u vezi sa ovom rezolucijom. Evo, recimo pod brojem 11. da li je tačno da sve ovo što je nabrojano ovdje stoji da Federacija nije uradila.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen za raspravu uvaženi zastupnik Lazar Prodanović.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Uvaženi gospodine predsjedavajući, uvažene kolegice i kolege poslanici, ja imam jedan prijedlog. Radi se o tome da smatram da mi apsolutno, bez obzira što je ovo sastani dio dnevnog reda, nismo ispunili formalne uslove za raspravu o ovoj rezoluciji.

Naime, veoma uvažavam uvaženog kolegu Remziju Kadrića koji je dugogodišnji poslanik i entitetskog, a evo sada i državnog Parlamenta, kao i ja, i u tom smislu smatram da bismo vodili raspravu o nečemu treba da postoji formalno-pravni uslovi za to. Rezolucija Narodne skupštine RS-a nije dokument koji je objavljen u bilo kom Službenom glasilu, odnosno Službenom glasniku RS-a. I uvaženi kolega Kadrić ima, kao i svi mi, oba pisma predsjednika Narodne skupštine RS-a u kojem on, prvo, upozorava da ovaj dokument nije objavljen u Službenom glasniku. Dakle, nije formalno stupio ... formalno-pravno ne postoji. I da je takođe Klub poslanika Stranke za BiH Narodne skupštine RS-a, u kontekstu ove rezolucije, pokrenuo inicijativu, odnosno osporio Rezoluciju i pokrenuo postupak pred Ustavnim sudom RS-a zbog zaštite vitalnog nacionalnog interesa, što je obustavilo objavu i stupanje na snagu ove rezolucije.

Mi smo evo na izmaku ove godine, koja inače kad bismo govorili o njoj, reći ću samo da je godina u kojoj smo imali mnogo više nerazumijevanja, niti spremnosti za kompromis, ja bih želio da ovih 363 dana do sada koje je prošlo više se u tom smislu o ovom najvećem zakonodavnom tijelu naše zemlje ne ponovi.

Predlažem, dakle da ne bismo vodili praznu raspravu u kojoj ćemo opet biti bez određenog, ne znam, zaključka ili efekta, da uvaženi predlagatelj odustane od ove svoje inicijative, a da, ukoliko ovo bude službeno objavljen dokument, dakle pravno valjan dokument, o njemu vodimo raspravu nakon njegove objave u Službenom glasniku RS-a. Neću ulaziti u nadležnosti, u moguće replike o tome šta treba i kako treba, potpuno podržavam što je zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Živković, rekao - poslanici su direktno izabrani iz svojih izbornih jedinica. Zna se na koji način i kako odgovaraju. Određeni dokumenti ne mogu obavezivati poslanike. Sasvim je druga pozicija delegata ili posebno izabranih predstavnika, ali ono što je naš interes: mislim da svi zajednički treba da zastupamo interese ove zemlje, njenih konstitutivnih naroda i svoje izborne baze.

Toliko.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Prodanoviću.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Sadik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, poštovane dame i gospodo, s obzirom evo i ja, da ponovo ponovim, da dolazim iz entiteta RS, dobio sam ove naloge o Rezoluciji koje bi trebao i ja sprovesti, a da me nikad niko o tome nije ni obavijestio, čak i o svojim sastancima koje održava. Predsjednik RS prisvaja taj entitet kao entitet samo jednog naroda, iz ove sesije samo predstavnike ili poslanike iz reda srpskog naroda.

Moram reći ili pozvati posebno poslanike iz reda srpskog naroda da pošalju jasnu poruku ..., o kojoj je jasno govorio gospodin Živković, da ovaj dom je iznad doma bilo kojeg entiteta, kantona ili drugih domova u BiH i da po Ustavu ne može primati naloge od parlamenata nižeg nivoa. Poznavajući ove ljude koji ovdje sjede, mislim da su dovoljno kompetentni, pametni, da mogu obnašati pozicije poslanika bez da im se to suflira iz nekog dijela, iz nekog drugog doma u BiH.

Stoga, evo u svoje ime poručujem da ubuduće, kad se šalju poruke ovakve vrste ili zahtjevi ovakve vrste, da imaju u vidu da u ovom domu sjede i Bošnjaci koji dolaze iz entiteta RS i da isti ti Bošnjaci ili stranka iz koje ja dolazim ima svoje predstavnike u Narodnoj skupštini RS-a i da oni, u skladu sa Ustavom RS-a, obnašaju svoje pozicije unutar tog parlamenta. Stoga vas molim, dajte da prekinemo više tu praksu da na ovakav način se potcjenjuje ovaj dom. Potcjenjuje se iz razloga što kad ovo čitate imate sliku da su oni predstavnici u Banja Luci pametniji od ovih koji ovdje sjede. Da oni više brinu o Ustavu nego ovi ovdje što sjede. Stoga vas molim, dajte da jednom ... vodimo realnu politiku i da djelujemo u skladu sa Ustavom BiH na svim nivoima. To je jedini način da otpočnemo korektnu priču u BiH.

Stoga, dakle ne bih volio da ova moja priča se zove replika, jer zaista stoji da Narodna skupština RS-a od predstavnika RS-a u Parlamentarnoj skupštini BiH traži itd., itd., u članu 3. Nemojte, mislim, da duljim dalje priču, mislim da ovakav način komuniciranja ne stoji. Stoji način da se dogovaramo, nije problem. Ali izričito sa ovakvim stavovima dolaziti, mislim da je to potcjenjivanje ovog doma.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Slavko Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Krivi navod. Dakle, reći ću u svoje ime, samo jednom, kako je izabran predsjednik RS-a, doktor Rajko Kuzmanović. Bio sam na jednom sastanku, i ne sam. I razgovarali smo o sasvim drugim temama. I baš sam se interesovao, kao da sam znao da će ovo gospodin Ahmetović reći, da li su dva poslanika iz reda bošnjačkog naroda koji su izabrani sa prostora RS-a pozvani na taj sastanak. Dobio sam na uvid i tražio da vidim pozivnicu. Eto, sam sebi nisam vjerovao da mi neko iz stručnih službi ne kaže. Ne radi se ni o kakvim tajnim sastancima. To je jedan jedini bio. I niko nije Vas, gospodine Ahmetoviću, i gospodina Kadrića zaobišao. Bili ste pozvani, vaše je bilo pravo da dođete ili ne dođete. Dakle, to je tačno i to je tako bilo.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Momčilo Novaković.
Ispričavam se, evo za repliku se javio Sadik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Izvinjavam se, gospodine Novakoviću. Ma, ne bih ja ni došao, kolega Jovičiću, na taj sastanak, zaista nisam pozvan. Jesam na jedan pozvan sastanak, nisam otišao, ali na taj na kojem ste Vi bili nisam zaista pozvan. Dakle, znam, bio sam informisan iz onog što sam iz sredstava informisanja što sam vidio. Dakle, da je to bio skup samo predstavnika Srba kod predsjednika Kuzmanovića.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Momčilo Novaković, rasprava.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Uvažene kolege i kolegice, vidite, ovo je jedna od tačaka koju bih mogao početi na isti način kao što sam počeo onu tačku dnevnog reda maloprije. Nije mi jasno zbog čega je inicijator ove tačke smatrao značajnim da vodimo raspravu o ovom pitanju na sjednici Predstavničkog doma. Ako je cilj stavljanja ovoga na dnevni red da kolega Kadrić izrazi svoje nezadovoljstvo što dobija zadatke od Narodne skupštine, znači sa onim stavovima zadužuje se, obavezuje se itd., onda ga ja podržavam. Naime, ja sam protiv da mi pojedina ministarstva daju zadatke na način da mi se dopisom kaže - obavezuju se predstavnici RS-a u zajedničkim institucijama - a ja nisam predstavnik RS-a u zajedničkim institucijama nego narodni poslanik u Predstavničkom domu, izabran iz izborne jedinice, naravno RS-a, i naravno da zastupam i štitim interese izborne jedinice. I to je valjda sasvim normalno.

Ako je to motiv a i ako jeste, nije jedini. Siguran sam, gospodine Kadriću, onda u tom dijelu se nas dvojica u jednom dijelu toga možemo i složiti. Ne možemo se složiti u onom drugom dijelu razmišljanja da Narodna skupština RS-a, institucije RS-a ne mogu davati svoje stavove. Ja mislim da mogu davati svoje stavove, stavljati ih ovdje na klupu, odnosno slati, pa ih službe stave ovdje na klupe, a oni koji će ih poštovati neka poštuju, oni koji ih neće poštovati neka ih ne poštuju. Jedni će ih čitati, a drugi neće čitati. Nisu to jedini stavovi koje mi ovdje dobijamo. Mi dobijamo, u zavisnosti od toga šta se nađe na dnevnom redu, dobijamo stavove nevladinih udruženja, pa dobijamo stavove nekih saveza, pa dobijamo stavove kantona (sjećamo se rasprave o obrazovanju itd.), ministarstava iz kantona itd. Dakle, kako je čiji interes vezan za neku tačku dnevnog reda, onda se ti ljudi s nama dopisuju. Devizne štediše šalju svoje stavove, poljoprivrednici svoje stavove i sve to mi dobijamo na naše stolove. I ne vidim zašto bi bio problem onda da dobijamo i stavove institucija Federacije, RS-a, kantona i svih drugih.

Naravno, ja ponavljam, radi se o stavovima, a ne o zadacima. Dakle, i ja nisam za to da mi se na način kako se često dešava delegiraju zadaci, jer sam ubijeđen da ljudi koji sjede u ovim klupama iz RS-a mogu prepoznati iz stavova RS-a svoj odnos prema tim pitanjima, pa čak i bez tih, ali naravno poželjno je i sa tim stavovima.

Međutim, drugi dio pitanja zbog čega se on našao na dnevnom redu je sadržan u zaključcima ili u zaključku, u stvari, koji je predložio gospodin Remzija Kadrić, a koji ja ne mogu podržati, ponavljam, a vezan je za ovo: mogu li neke institucije davati svoje stavove? Naravno, naravno da mogu. Prema tome, ja pozivam, ne samo institucije RS-a, sve one koji su zainteresovani za bilo koju tačku dnevnog reda da nam pišu, jer mislim da ćemo mi poslanici iz toga sigurno izvući, pomoći će nam u stvari oko formiranja određenih stavova. Na kraju krajeva, sve su to legitimni stavovi, a posebno stavovi institucija RS-a ili Federacije itd. I zašto smatrati te stavove nebitnim?

Dakle, na dva načina posmatram ovu inicijativu. Ali, i na jedan i na drugi način kad je posmatram, mislim da nam ova rasprava ovdje danas neće pomoći niti da bliže shvatimo taj način rada, niti ćemo iz ovoga, ponavljam, izvući bilo šta što će promijeniti naš odnos ubuduće prema svim pitanjima koja se nalaze na dnevnom redu ovog parlamenta.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Novakoviću.
Replika, uvaženi zastupnik Kadrić Remzija.

REMZIJA KADRIĆ:

Ja se zahvaljujem poslaniku Novakoviću na ovim dodatnim pokušajima da se dodatno razjasne ove stvari. Dakle, ovdje se ne radi o stavovima, više se radi o zadacima. Iz tih razloga se mi slažemo, jer ovdje o ovoj rezoluciji, ona vrvi od zadataka: zadužuje se, obavezuje se, zahtijeva se itd. Dakle, to su zadaci, a nisu stavovi. Zadaci prema poslanicima iz RS-a. Iz tih razloga ja smatram da je to neprimjereno i nepotrebno da nam se takva vrsta zadataka daje.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Kadriću.
Sljedeći je uvaženi zastupnik Hadži Jovan Mitrović.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Poštovana gospodo, evo još jedne tačke dnevnog reda kao političkog akta koji je u jednom određenom vremenu postigao cilj, kao što je i izjava, tada predsjedavajućeg, u UN-u postigla politički cilj i mi se bavimo jednostavno posljedicama ovdje. Mislim da na ovo pitanje je odgovorio i gospodin Prodanović a i, rekao bih dijelom, gospodin Novaković, kada je u pitanju ova inicijativa.

Ono što se kolege pitaju koliko obavezuje poslanika zadatak ili, evo kako ovdje kaže, zahtjevi, mislim da ni jednog od nas kao poslanika, bar poslanika iz RS-a ili sa regije gdje smo birani, nije birao Parlament RS-a, nadam se isto tako da ni poslanike iz Federacije nije birao Parlament Federacije, tako da mislim da je sasvim dovoljno jasno koliko je obavezujuće za poslanike.

Vjerovatno, ono što ja mogu da vidim i što mislim da je ovo jedan samo politički akt koji želi da postigne cilj u jednom momentu i ono što sam rekao maloprije: on je postigao, nažalost, politički cilj koji treba u jednom kontinuitetu držati i ne mislim da je to toliko ozbiljno koliko je to shvatio gospodin Kadrić. Ja sam siguran da u jednom momentu ako se želi zadatak da se riješi, ono što se govori, siguran sam da u Parlamentu RS-a, kada bi se postavilo pitanje referenduma, hoćemo li da se otcijepimo, hoćemo li da donesemo odluku o referendumu, da bi bio donesen. I pitam se zašto tako nešto se ne donese, zašto se donose ovakvi dokumenti. I odgovor na to pitanje je, moj odgovor je da je to samo čisto politički akt koji treba da drži u tenziji glasačko tijelo do narednih izbora, kako bi se ponovo zadržala ili sačuvala pozicija.

Mene ne brine apsolutno to, već me brine ono što mi ne rješavamo ključna i bitna pitanja koja treba da rješavamo. Mislim da se vodimo u pravcu, još jednom ponavljamo, u jednom pravcu koji je neizvjestan i koji nije dobar za BiH, nije dobar za narode koji žive u ovoj zemlji, nije dobar ni za RS, jer u jednom momentu može se desiti sve i svašta zato što ne rješavamo ona ključna i ona bitna pitanja. I, ono što želim da kažem, jeste da treba da prekinemo sa raspravama o raznim ovim zaključcima, rezolucijama, govorima pojedinaca itd., a kao poslanici Parlamenta ovoga ovdje treba da se okrenemo problemima ekonomskim.

Kada je u pitanju ovdje tačka prenosa ovlaštenja, moj je stav zaista da se poštuje Ustav BiH i nisam sigurno za prenos ovlaštenja sve do onog momenta dok ne dođe do promjene Ustava BiH. Ali, ono što reče gospodin Novaković, ima takvih dopisa, 'nemojte prihvatiti ovo', a poslije toga na narednoj sjednici, 'prihvatite'. Nikada ja nisam postupao tako, 'nemojte prihvatiti'. Za mene je nešto što je rečeno i u Ustavu, tako se i ponašam, ali oni koji to govore u jednom momentu neće, a u drugom momentu to prihvate. Znači da je to čisto postizanje nekog političkog cilja ili pojedinačnog interesa ili jednog interesa određene grupe ljudi.

Ovdje zaista treba što prije ući u proces reforme. Još po ko zna koji put, dugo vremena, odavno neki koji nisu govorili o promjeni Ustava i reformi Ustava, ja sam govorio davno da je trebalo to uraditi, da je trebalo riješiti to pitanje, jer to pitanje rješava sva pitanja. I rasprave po ovim pitanjima treba zaista skratiti, jer ovo je čista politika. Maloprije je bila politika na prethodnoj tački, evo sada je ponovo politika, a ništa što god donesemo, koji god zaključak donesemo, neće biti usvojen, ma od koga. Mi smo svjesni toga kakav je krajnji ishod danas po pitanju ove dvije tačke. Znači, čisto politiziranje i čisto politički akti koji treba eto u javnosti da donesu tako, neki se bore za neke interese, a neki se ne bore. Mislim da se svi bore protiv interesa onih koji predstavljaju, oni koji misle da sa ovim nešto će postići.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja moram odmah reći da je tačno da je bilo od Dejtona do danas i pojedinaca i stranaka koji su prijetili državnom integritetu i nezavisnosti BiH, koji su dovodili u pitanje Ustav BiH itd. Međutim, nikada nijedan zakonodavni organ u ovoj zemlji nije javno i otvoreno usvojio neki

pravni akt kojim je zaprijetio otvoreno državnom integritetu, teritorijalnom integritetu i nezavisnosti države BiH, kao što je slučaj evo da je to učinila Skupština RS-a.

S obzirom da se sve ovo snima, da ostaje stenogram itd., ja zaista želim izraziti prvo duboku zabrinutost naspram ovakvih događanja. I, za razliku od nekih, želim reći da ovu rezoluciju treba najozbiljnije shvatiti i najozbiljnije tretirati. To kažem zbog toga zato što u sadržini ove rezolucije postoji jedna opasna klica nemira, dezintegracije i nesreće, sa nesagledivim posljedicama za sve narode i građane ove zemlje.

Moram reći zašto kažem da ova rezolucija ima jednu specifičnu težinu. Zato što je ovo od Dejtona do danas jedini zakonodavni organ – a imamo, je li, državni, entitetski, kantonalni do općine, negdje i grada – ovo je jedini zakonodavni organ koji je zaprijetio otvoreno razbijanjem BiH i rušenjem Ustava BiH. I ovo dakle prvo treba tretirati kao prijetnju članici UN-a. I mislim da bez obzira kako se završila ova tačka dnevnog reda da o sadržini ovog teksta treba ponovo informisati i EU i Vijeće sigurnosti i Vladu SDA i Vijeće Evrope i Visokog predstavnika itd.

Pogledajte šta su stavovi Rezolucije. Evo, neko je komentarisao član 3. Rezolucije. Citiram: 'Narodna skupština zahtijeva od predstavnika' itd. Pa zamislite da li je to uopšte moguće, recimo, da Narodna skupština Vojvodine nešto zahtijeva od Narodne skupštine Republike Srbije? Da Skupština Bavarske od Njemačke, Splitsko-dalmatinske županije od Sabora Hrvatske? Pogledajte: 'Član 5. Svaki prenos nadležnosti moguće je samo sporazumom entiteta, tj. odlukom Narodne skupštine.' Potpuno suprotan Ustavu BiH kojim smo se mi kao poslanici na prvoj konstituirajućoj sjednici zakleli da ćemo ga poštovati. Ustav BiH u poglavlju 3. jasno kaže kako se ovo radi ili ne radi.

Međutim, zašto kažem da izražavam duboku zabrinutost naspram ove rezolucije? U stavu 1. Rezolucije ponavlja se da Narodna skupština RS-a ponavlja svoja opredjeljenja i stavove izrečene u Deklaraciji povodom najnovijih mjera i zahtjeva Visokog predstavnika u BiH i da još jednom stoje iza Rezolucije o nepriznavanju jednostrano proglašene nezavisnosti Kosova i Metohije. E sad, ovo što se treći put betonira, sada evo drugi put u Rezoluciji, jednom u Deklaraciji, da vidimo o čemu se to radi.

U Deklaraciji koja se ovdje citira u stavu (1) stoji ovako: 'Skupština RS-a smatra da ima pravo da stav o svom državno-pravnom statusu utvrdi putem neposrednog izjašnjavanja građana na referendumu.' Dakle, ponovo se spominje referendum. Deklaracija koja se spominje – Narodna skupština RS-a objavljuje punu spremnost da se iskoriste sva pravna i politička sredstva, uključujući i pravo na referendum građana RS-a itd. Dakle, tri puta u ovoj godini, dva puta putem rezolucija i jednom Deklaracije, državi BiH se prijeti referendumom.

Ja mislim da ovaj parlament može donijeti samo dva zaključka.

1. Kao Predstavnički dom pozivamo Skupštinu RS-a da u roku od 30 dana hitno poništi ove dvije rezolucije i ovu deklaraciju.

2. U slučaju da Skupština RS-a ovo ne poništi, pozivamo Visokog predstavnika da iskoristi svoje ovlasti date Dejtonskim mirovnim sporazumom i zacrtane u Bonskim ovlastima.

Moram reći, ako se nastavi tolerisati ovakvo flagrantno kršenje Dejtonskog mirovnog sporazuma i direktna prijetnja nezavisnosti BiH, onda ćemo otvoriti Pandorinu kutiju. Sutra niko ne može zabraniti, recimo, Parlamentu Federacije kao što je to učinila i Skupština RS-a da, recimo, usvoji rezoluciju o ukidanju entiteta. I šta sad, šta smo dobili sa donošenjem tih takvih rezolucija na entitetskom nivou?

Ja mislim da i ovi koji nam obrazlažu da je Prudski sporazum dobar – ovdje nema gospodina Izetbegovića, kao jednog od dvojice čelnika SDA – da bi trebao biti uslov za bilo kakav razgovor, ako hoćemo ozbiljno da razgovaramo da se ovakvi pravni akti, kao što su ove dvije rezolucije i ova deklaracija hitno ponište, jer su prijetnja državnosti BiH i predstavljaju neophodan uslov da bi se pričalo o BiH kao članici EU jednog dana, kao državi koja ozbiljno hoće da provodi obaveze proistekle iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a ne ovako da imamo akte pojedinih nižih zakonodavnih organa koji prijete državi BiH.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Hoću da napomenem svim poslanicima da smo se dogovorili da ćemo raditi do 2 sata. Od 2 do 3 imamo pauzu. I shodno tom našem dogovoru, bilo bi dobro da i replike i način diskusije se prilagodi našoj današnjoj odluci i na Proširenom kolegijumu da u 3 sata krećemo sa sljedećom sjednicom koja se tiče budžeta.

Evo, još jednom pozivam poslanike da u skladu sa tim dogovorom, oni koji smatraju da treba da odustaju od replika, odustanu od replika.

Međutim, ovdje imamo prijave, uvaženi poslanik Drago Kalabić, replika.

DRAGO KALABIĆ:

Iako se trudimo i pokušavamo da današnju raspravu, iako najveći dio poslanika ima isti odnos prema ovim tačkama dnevnog reda, ipak jedan dio tjera po svome, i dobro, to je njihovo poslovničko pravo.

Jedna mjesna organizacija komunista u opštini Prnjavor imala je dvije čuvene odluke koje se prepričavaju, to je bliže tamo,

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

DRAGO KALABIĆ:

(da, ali niste, uputno je ponoviti), dvije čuvene odluke od novih sastanaka komunista koje se pamte; prva je bila '47. kad su zasjedali i donijeli odluku da nema Boga. I to je odluka mjesnog odbora, da sad ne spominjem selo, a poslije čuvena odluka je bila da se Sovjetski Savez odmah povuče iz Čehoslovačke. I dole u nastavku je bilo šta će se desiti ako oni to ne urade, zasjedaćemo ponovo. E, ja to poredim sa diskusijom gospodina Bećirovića, jer to je jedino, te stavove zastupaju on i Haris, i jedino što mogu ponovo da sjednu zajedno i da ih ponove, takve stavove. I to su jedina dva čovjeka u BiH koja su ostala na tome da to ponavljaju. I postaje besmisleno reagovati na takve stvari, jer to postaje degutantno.

Ovo govorim iz razloga što su poslanici SDP-a BiH bili stubovi vlasti u RS-u i oni su bili naš najbolji oslonac u vrijeme najboljeg procvata RS-a. Oni su bili jako kooperativni kad su se ovi iz SDS-a nekad bunili i rogušili, nismo ih mogli u neki smjer koji je nama odgovarao utjerati. SDP je bio tu vrlo stabilan, konstruktivan, i čak je njima držao predavanje zašto oni rade protiv interesa RS-a. Evo, bili su oslonac. O Remziji da ne pričam. To je bio stub naš. Najtvrđa i najčvršća koalicija. Zato me čudilo da on predlaže ovo, kad je to vrijeme zlatnog perioda naše zajedničke koalicione vladavine, dole kad smo branili interese RS-a, bolje od svih ostalih.

E sad, sve je ovo upotreba u dnevno političke svrhe. Znate, poslanici SDP-a se potpuno različito ponašaju u Banja Luci i ovdje, i ja to razumijem. Ako je to politička demagogija usmjerena na bošnjačko biračko tijelo, ja to razumijem, ali ne bi bilo pošteno tom demagogijom da uzimate ovo vrijeme ovdje u Parlamentu i to bi trebalo za neke druge forume ostaviti, zato što je to potpuno jasno. Priča Slobodana Popovića, potpredsjednika SDP-a, je potpuno različita od ovoga što priča Denis Bećirović. E, sad ja ne znam šta je u tom politika SDP-a? Ko tu nosi prevagu, ko tu stoji i hoćemo li i to, pored raznih promašenih tema na ovom parlamentu, hoćemo li imati i to?

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Idemo redom. Molim vas da se prijavite elektronski, vidjet ćete se gore. Sljedeći je uvaženi poslanik Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Evo, vidite, u našoj praksi ovdje u Parlamentu različitih koalicija je bilo. Ja se sjećam od 2000. do 2002. koalicija SNSD-a i SDP-a u onoj čuvenoj Alijansi za promjene. Dakle, imali smo mi različitih koalicija, hvala Bogu. Svi smo sa svima, čini mi se, ponekad bili neka koalicija izuzev nekih, naravno. Ali dobro, nije to tema ovoga. Pazite, ja sam htio reći da na temu zaključaka, odnosno prijedloga zaključaka; isto tako, kao što nisam za to da mene neko obavezuje pojedinačno, to nisam znači ja lično, neko može da bude, ali evo ja lično nisam, onda ustavno nije moguće da mi obavezujemo Narodnu skupštinu, tražimo od nje, ne znam ni ja, možemo čak i apel, nema smisla, prema Narodnoj skupštini. Dakle, ne postoji taj oblik kao u vojsci subordinacije ili, ne znam ni ja, između parlamenata da je sada Predstavnički dom iznad Narodne skupštine, pa Narodna skupština iznad ovog organa itd.

Dakle, to ne postoji, i onda ovakvi zaključci nemaju smisla. Ja pozivam gospodina Bećirovića da povuče ovaj zaključak, s obzirom da iza njega slijedi onaj drugi zaključak, zbog koga, na moje zadovoljstvo, nije visoki predstavnik, bar se nadam, nije ostao u BiH. Ja mislim da je on ostao iz drugih razloga, a ne iz ovih da zabranjuje, raspušta, rastjeruje itd. ovo malo institucija, nego da okuplja i pokušava napraviti funkcionalnim sve ove institucije u ovoj zemlji. Dakle, bilo bi dobro kad bi gospodin Bećirović povukao ove prijedloge svojih zaključaka i naravno mogli bi sad komentarisati, mogao bih i ja komentarisati još neke konstatacije, ali mislim da one nisu vrijedne, izuzev ova dva zaključka.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Milica Marković. Izvolite, replika.

MILICA MARKOVIĆ:

Da, replika na izlaganje gospodina Bećirovića. Ja sam kao poslanik danas iznenađena ovolikom dozom straha kod gospodina Bećirovića, od toga šta će raditi institucije RS-a pa evo o ovoj Rezoluciji Narodne skupštine RS-a, jer očigledno je da on zapravo vidi i vrlo moćno sagledava i Narodnu skupštinu i Vladu RS-a i sve druge institucije RS-a. I mi smatramo da su one stabilne i da dosta dobro funkcionišu, ali smo ovakvim njegovim strahom prosto i mi danas iznenađeni. Moram reći, prijatno sam iznenađena, pošto se zaista sagledava u tako moćnoj dimenziji, kako on to sagledava, pa pokušava da pozove i neke međunarodne institucije, sad zaboga da se suprotstave nekim rezolucijama Narodne skupštine, zanemarujući pri tome da on kad negira institucije i jedan entitet u BiH zapravo negira jedan dio BiH i ponaša se tako da, jednostavno, misleći valjda da će negiranjem RS da će na taj način sačuvati BiH. A ja želim da mu kažem da svako onaj ko u BiH pokušava da minimizira, da negira, da diskvalifikuje bilo koji entitet ili bilo koji narod u BiH, direktno radi protiv BiH. Dakle, radi na njenoj razgradnji.

I još nešto da kažem što se odnosi na RS i u vezi sa nama poslanicima iz RS-a. Pri tome moram reći da sam malo začuđena kolegama poslanicima iz RS-a da se oni prosto pokušavaju otarasati te, nazovi, obaveze i dužnosti koje imaju prema institucijama RS-a, a zaboravljaju da onaj narod koji je dao legitimitet i Narodnoj skupštini i Vladi u RS-u je birao sve nas koji smo poslanici ovdje iz RS-a. I hoću da vam kažem da, odnosno da vas podsjetim da su partizani nekada davno imali jednu interesantnu pjesmu, u kojoj jedan stih kaže: 'Što je više kleveta i laži, Tito nam je miliji i draži.' E, to je apsolutno identično kada je riječ o Srbima u RS-u, bilo da je poslanik, da je ljekar, da je vozač, da je ovaj ili onaj, ali sve što se više priča protiv RS-a, znajte da će ona biti sve jača i sve moćnija.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Da nam je ovu listu replika završiti, možda bi i zaključili tačku dnevnog reda. Vidim, sve je po redu.

Znači, uvaženi poslanik Zlatko Lagumdžija, replika. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Samo stenograma radi, mislim, pošto su ovdje rečene neke stvari koje jednostavno nisu tačne pa može neko sutra za pet, deset godina čitati ovo, pratiti neko istraživanje, savjetovati šta je bilo. Dakle, 12 godina od Dejtona do danas SDP BiH nikada, nikada nije bio u koaliciji ni sa jednom strankom, ni u jednoj od dosadašnjih vlada RS-a. Nikada! Poslije dvije godine perioda kada smo sa tri stranke iz RS-a, jednu, čini mi se, gospodin Hadži Jovan je sljedbenik u toj stranci, zatim gospodina Dokića i gospoda iz SNSD-a smo bili zajedno sa 12 političkih stranaka iz Federacije u koaliciji u Federaciji i na nivou BiH. Ni tada nismo bili u koaliciji u RS-u.

Nemamo nikakav istorijat i koaliciju u zadnjih 12 godina ni na jednom nivou, ni sa SDA-om, ni sa HDZ-om, ni sa SDS-om. Samo činjenica radi da se zna i da ne pravite zbrku bez potrebe. Tako da taj period, je li, uspješne saradnje koja se pričinjava gospodinu Kalabiću, (možda on ne zna u kojoj je tad stranci bio pa mu se malo pobrkalo, ali to je drugo pitanje i ja ne bih o tome), dakle samo činjenica radi. I slažem se sa gospodinom Markovićem, zaista, 'što je više kleveta i laži', je li, 'drug Tito nam je sve draži', to uopšte nije sporno. Ali mislim, ne znam da je to tema sada, a možemo i o tome.

E, hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

A šta ćemo sa lokalnom vlasti?

ZLATKO LAGUMDŽIJA

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobro. Uvaženi poslanik Denis Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Jeste da je replika, ali evo i moj prethodni kolega se složio sa kolegicom Marković u vezi ovog dijela, a i ja ću početi sa slaganjem. Kada je rekla da...

MILORAD ŽIVKOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

DENIS BEĆIROVIĆ:

Gospodine Živkoviću, malo Vam je neumjesna upadica. Gospođa Marković je rekla da postoji kod mene neki veliki strah za građane BiH. Ja moram priznati da, otvoreno evo to kažem, postoji kod mene strah naspram ovih dokumenata koje sam sada citirao. Naspram ove dvije rezolucije i ove deklaracije Skupštine RS-a. Ovo, ako se ne poništi, ovo može biti uvod u novu katastrofu i nesreću, ne jednog naroda već svih naroda i građana u ovoj zemlji. I ja mislim zaista da ovo treba vrlo ozbiljno shvatiti i vrlo ozbiljno prihvatiti i pokušati izaći i pronaći rješenje iz ovakve situacije. Moram reći da ovakva rezolucija i ovakva deklaracija ne vode, sasvim sigurno, putu BiH, ubrzanom putu prema EU i stoga jedini izlaz je da se ovakve dvije rezolucije i ova deklaracija ponište. Ako se ne ponište – evo sada ću predložiti i u zaključcima – treba pozvati Visokog predstavnika da to poništi. Ako ne zatvorimo ovu Pandorinu kutiju sa ovakvim protuustavnim formulacijama, onda otvaramo, sasvim sigurno, jedno poglavlje u kojem neće biti, sasvim sigurno, dobra nikome u ovoj zemlji. Ko sutra onda može zabraniti Federalnom parlamentu da, recimo, donese neku rezoluciju o ukidanju entiteta? Ili da silni niži zakonodavni organi donose neke druge deklaracije i rezolucije koje su protivne Ustavu BiH, BiH kao članice UN.

Stoga mislim da zaista ovo treba ozbiljno shvatiti i pokušati pronaći rješenje naspram ovakve situacije.

NIKO LOZANČIĆ

Sljedeći je, replika, uvaženi zastupnik Hadži Jovan Mitrović.

HADŽI JOVAN MITROVIĆ:

Pa, čisto jedno pojašnjenje koleginci Marković da sam ja jedan od tih poslanika, vjerovatno je mislila na mene i na gospodina Novakovića. Ja ću samo da ponovim: nije me birao Parlament RS-a, birao me je narod iz izborne jedinice iz koje dolazim. Obavezu prema kome imam i ko me je zadužio? Zadužili su me ti glasači, taj narod i njihov interes sigurno ovdje ću zastupati, a neće mi sigurno obaveza, zadaci, ne znam, zaduženja neka od Parlamenta, biti ti koji će biti prevashodni.

I ovo o čemu gospodin Bećirović govori vezano oko referenduma. Molim vas, bio sam poslanik u Parlamentu RS-a. Svojevremeno u Ustavu RS-a imali smo tu mogućnost da možemo donijeti referendum. Da znate, ako ne znate, da je to izbačeno iz Ustava RS-a, tako da za mene ovakve stvari u rezolucijama koje se nalaze da ćemo donijeti odluku o referendumu, morali bi prvo da promijenimo Ustav RS-a, pa tek onda da dođemo do toga. Zato sam i rekao da je to politički cilj i mislim da ovo o čemu se daje prividna zabrinutost i ovo je politika. Prividna zabrinutost, desiće se nešto, ovoliko je to jako. To nema zaista veze, ovo je zaista politiziranje s jedne i druge strane što ne vodi ničemu.

Evo toliko, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći, replika, uvaženi zastupnik Drago Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Ma moram i ja da kažem zbog stenograma, iako me živo zanima kome će biti do ovog stenograma, ko će čeprkati po ovim papirima i da ovo naše čita, mislim. Ali eto, ako već, gospodine Lagumdžija, bez obzira gdje i u kojoj partiji, svjedok sam svih događaja. Prvu koaliciju, u njoj ste bili najčvršći, imali smo na 42 i onda je na knap. Ovi iz SDP-a su bili tako revnosni, uvijek na svojim mjestima; ovi iz Koalicije za cjelovitu BiH su bili da malo sporo dolaze, sporo ulaze. Ovu zadnju ste razvalili u pet do dvanaest kad ste rekli da Dragi Stanimirović treba biti ministar zdravlja, pa ovaj, pa onaj. Mislim, od one priče sa Mićom u Doboju, raznih koalicija je bilo, a shodno tradiciji sve je traženo da bude u konspiraciji. Mi smo to ispoštovali, ako vi hoćete da se ne čuje i mi smo tu, pošto je nama bilo u interesu da to tako bude da niko ne čuje i ne zna. Tako smo radili, mislim to je bilo tako, ako hoćete bavite se stenogramima ... i Narodna skupština RS-a ima svoje stenograme pa ćete vidjeti masa tih zakona o Republici Srpskoj, i u svemu tome su usvojeni sa podrškom poslanika SDP-a. I moram reći da su to dole čestiti ljudi, oni su radili svoj posao vrlo čestito, odgovorno. Mi smo na tome zahvalni i ne vidim šta je ... tu sporno. RS je dio BiH, to nije neprijateljska teritorija i svako onaj ko o njoj tako govori mora da kaže šta je alternativa, šta poručuje srpskom narodu, ako mu poručuje da mu ne treba RS. Mora da mu kaže šta mu, po njegovom nekom sudu, sleduje i šta mu poručuje.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je uvaženi zastupnik Sadik Bahtić.

SADIK SADO BAHTIĆ:

Ja ću vrlo kratko. Upravo ovih par diskusija, Kalabić je, se nadovezuje na moju diskusiju. Pažljivo sam pročitao ovu rezoluciju od Parlamenta RS-a, vjerujte sve, po meni, ovo miriše na ponovno uvođenje verbalnog delikta. I Centralni komitet bivšeg SK-a, kada bi uzeli njihove stenograme, zaključke, kada je puštao na niže nivoe republičke i MOK-ove, mislim da nije ovakve direktive zadavao na terenu. Znači, Centralni komitet bi pozavidio ovim zaključcima u RS-u i mene to zabrinjava. Inače po prirodi nisam strašljiv, pošto smatram RS svojom državom. U tom momentu tamo sam živio, tamo ću možda opet živjeti i ne želim da se ona strašna, mračna, tamna komunistička vremena ponovo vrate ni u RS, kao ni ovdje u Federaciju. I iz tih razloga ... ovi zaključci, a ovi zaključci mirišu na tako nešto. I ne mogu nikako prihvatiti da niži nivoi diktiraju višim nivoima. Također smatram ovo čisto političkim razlozima.. U to vrijeme je bilo puno govora o ustavnim promjenama ... i u to taman je tempirana ova rezolucija da bi se ostvarili pojedini politički efekti kod nadolazećih razgovora ...

A kolegici da kažem da BiH nikada nije bila upitna, ona je trajna kategorija preko hiljadu godina, tako da, što se tiče države BiH, bila je, bit će uvijek, i s Kalabićima i bez Kalabića, bez Bahtića: entiteti su bili, nisu bili, hoće biti, neće biti; kantoni danas jesu, sutra nisu; ali država je jedna, jedna priznata i ostat će.

Toliko, hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je uvaženi zastupnik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Ja bih htio da kažem da je, evo vidite, i ova tačka dnevnog reda ..., kako da kažem, u bukvalnom smislu posljedica one prethodne, nego i ovo specijalno zasjedanje Skupštine RS-a je posljedica govora o kojima smo pričali. I ja hoću da vas podsjetim da RS, možda evo od Dejtona do danas, nije imala umjerenijeg člana Predsjedništva nego što je sadašnji aktuelni član Predsjedništva BiH, a da nije više puta potegla pitanje vitalnog nacionalnog interesa u BiH kao što je to sada. I to mnogo, mnogo govori. A ja bih rekao da svako stvaranje prilike da se poteže vitalni nacionalni interes, bilo kojeg naroda u BiH – je štetno za sve. Dakle, to bi morali da shvatimo kao poruku.

Drugo, ovdje je problem (sad se direktno vraćam na tačku dnevnog reda), ovdje je problem toga u šta se mi zagledavamo i šta diferenciramo. Postoji jedna filozofska misao koja kaže: 'Svakome je očigledno da je hrast očigledniji od žira na hrastu. Ali, ako se previše zagledate u žir na hrastu, on vam odjednom postaje očigledniji od hrasta.' Mislim da je upravo u tome problem kod mnogih ovdje kako su gledali i prihvatili ovaj dokument, ovu rezoluciju Narodne skupštine RS-a. Kako drugačije tumačiti nego zagledanost u žir pa ne vidi od žira hrast; činjenicu da je jedan od poslanika, odnosno predlagač evo ove tačke dnevnog reda, u mom prethodnom govoru vidio zagovaranje 'Velike Srbije'. A ja sam naglasio i još jednom naglašavam, namjerno sam istakao, namjerno sam isticao podatke koji iritiraju, istakavši da je i ovakav način iznošenja podataka štetan. Svako jednostrano iznošenje podataka je štetno, ali to sam uradio da bih pokazao, evo, ovaj to radi godinama, od Dejtona pa na ovamo.

Molim vas, kako drugačije tumačiti činjenicu, odmah da se ogradim, moguće da ovdje ima nepreciznih definicija, apsolutno, vi znate kako se, ne treba nama pričati kako se donosi jedan dokument, pa poslanički klubovi, pa hajde ovo, pa ovo, da bi vi prihvatili ovo, vi ćete prihvatiti ono i slično. Jedna od tih moguće nepreciznih definicija je ova tačka 2. na koju se više govornika osvrtao, ili 3., ne znam, 'Narodna skupština zahtijeva od predstavnika RS-a u Parlamentarnoj skupštini BiH'. Imajte u vidu da Narodna skupština je birala delegate Doma naroda a Dom naroda je sastavni dio Parlamentarne skupštine BiH i, s te tačke gledišta, Narodna skupština je imalo potpuno pravo da od njih traži da nešto urade.

Drugo, ovdje se postavlja pitanje što to u Parlamentu BiH, što se to tamo koristi riječnik 'traži i zahtijeva'. Taj poslanik koji se osjetio, kako da kažem, sujetnim zbog toga što se zahtijeva ili traži je mogao uložiti prigovor tamo gdje se to zahtijeva i traži, a ne nama ovdje. Ja bih sada vama mogao obrazlagati niz ovih tačaka koji neosporno govore da su vrlo korisne. Zar je štetno zalaganje da se Ustav može mijenjati samo kroz proceduru definisanu Ustavom BiH, da je za to potreban konsenzus? Zar se ima išta odbiti od ovoga što Vlada RS-a, što Skupština traži od Vlade RS-a da učini sve potrebne mjere koje su u nadležnosti RS-a da se stvore uslovi da se provede Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju? Da li ima išta što je sporno ako Narodna skupština RS-a se zalaže da sudije u BiH budu oni koji su građani BiH itd., što ističe da je štetno za BiH postojanje nadležnosti kakve je imao Visoki predstavnik i da su stvoreni svi uslovi da BiH suvereno vlada svojom državom, odnosno oni koji su birani u BiH donose odluke itd. Dakle, mogao bih vam još pola sata pričati o korisnosti ovih sugestija. Opet kažem, moguće je da je negdje nešto neprecizno definisano i sve oči su nekih predhodnih diskutanata uprte evo u te nekolicke moguće nedefinisanosti, a ... sve ovo ostalo.

Jedna od ključnih poruka evo ovog dokumenta je da se sve mora raditi u skladu sa Ustavom BiH i ostalim ustavima. Zar to nije osnovno pravno i demokratsko polazište postojanja svake suverene države? Šta tu ima sporno?

Hvala vam lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Imamo još prijavljenog uvaženog zastupnika Lagumdžiju za repliku. Samo malo, znači uvaženi zastupnik Lagumdžija je bio prijavljen i sada ću morati reći nešto. Nakon ove replike ćemo napraviti prekid zbog ranije preuzetih obveza pa ćemo nastaviti, znači raspravu nakon ovog prekida.

Izvolite, gospodine Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Moja replika kao i prošla je samo u funkciji slaganja nekih činjenica. Ponavljam, opet može ovo nekada neko čitati kada nas bude ozbiljnije tretirao nego što mi danas sami sebe tretiramo. Dakle, za one koji ne znaju, biti u koaliciji sa nekim je imati zajedno ministre u vladi i odgovarajuće odgovornosti vezati u izvršnim funkcijama. To je biti u koaliciji. Od '90. i, ne znam koje, do '99. gospodin Milorad Dodik je formirao manjinsku vladu sa dva poslanika koja je imala podršku svih onih koji nisu u SDS-u zato da bi se dala šansa jedna druga. Da li je to bilo dobro ili loše, pokazat će vrijeme. Ali tada nije SDP bio u koaliciji sa tom vladom. Interesantno, moram, istine radi, moram reći, SDA i Stranka za BiH su ušli u koaliciju sa njim tek 2002., tek

kasnijih godina, 2002. i dalje, je li, u Vladu RS-a, ali do ustavnih amandmana na ustave entiteta ... vlade u RS-u su bile jednonacionalne, srpske vlade. Nakon toga, ustavnim amandmanima ušli su i Bošnjaci i Hrvati koje su uglavnom davali Stranka za BiH i SDA što je slučaj i danas. Samo da poslažemo činjenice, ništa drugo. Ovo nije replika nego konstatacija koja proizilazi iz netačnog navoda gospodina koji ni sada ne zna u kojoj je stranci bio.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sada ćemo napraviti stanku, znači do 15,05 kada nastavljamo raditi.

/PAUZA/

NIKO LOZANČIĆ:

Dame i gospodo zastupnici, gosti, molim vas da zauzmete svoja mjesta. Nastavljamo raditi. Prvo, isprika zbog ovog kašnjenja, ali evo imali smo pokušaj nekih dogovora u pauzi i onda i onu najavljenju posjetu našem kolegi Belkiću, pa je to razlog za kašnjenje.

Na početku ću evo prenijeti svima vama pozdrave našeg kolege Belkića. Koliko se ja razumijem u medicinu, čini mi se da djeluje dobro, a on subjektivno kaže da se dobro osjeća.

Mi smo imali prije pauze prijavljene dvije replike, uvaženi zastupnik Remzija Kadrić i uvaženi zastupnik Sefer Halilović. Želite li replicirati? Želite.

Uvaženi zastupnik Remzija Kadrić.

REMZIJA KADRIĆ:

Dakle, ja ću vrlo kratko, zaista poštivajući ovo vrijeme u kojem se nalazimo, dakle samo da odgovorim uvaženom poslaniku Kalabiću. Dakle, nije bilo u prethodnom periodu nikakvih koalicija kad je u pitanju podržavanje nekoga ili nepodržavanje u RS-u.

A ovo što je predložio Denis Bećirović, zaista zaslužuje posebnu pažnju ova rasprava u vezi sa ovom tačkom 1. ove rezolucije i svakako ja podržavam ovo što je Denis Bećirović napisao u ovim prijedlozima zaključaka.

Dakle, ja sam sam postavio neke stvari, pokušao da skrenem neke principe: dakle da Narodna skupština, niti Parlament Federacije ne može nama postaviti se u ulozi da bude iznad Parlamenta BiH i da nam izdaje ovakve vrste naloga, zadaća, zaduženja, itd. Iz tih razloga ja smatram da ovaj moj prijedlog zaključaka treba podržati na takav način i principijelno se odrediti prema ovom pitanju.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Sefer Halilović, replika.

SEFER HALILOVIĆ:

Mislio sam kratko replicirati kolegi Dokiću, ali pošto nije tu nema svrhe.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen za repliku uvaženi zastupnik Sadik Bahtić.

SADIK BAHTIĆ:

Odustajem.

NIKO LOZANČIĆ:

Odustaje. Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih ni za replike, niti za raspravu, pa zaključujem raspravu po 19. točki dnevnog reda i time smo iscrpili dnevni red 42. sjednice.

Pošto smo već imali pauzu, mislim da nema potrebe da pravimo novu pauzu prije glasovanja.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Samo jedna informacija.

NIKO LOZANČIĆ:

Evo izvoli, uvaženi zastupnik Šefik Džaferović, informacija.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Ja se Vama izvinjavam, možda sam jutros trebao odmah. Dakle, želim da obavijestim i Vas i Dom kada je u pitanju ovaj Prijedlog zakona o genetski modificiranim organizmima da je Ustavnopravna komisija radila po tom pitanju. Mi smo razriješili ove političke nesporazume, dakle mi smo postigli saglasnost oko tih političkih pitanja. Ostalo je da se razriješi jedno konceptualno pitanje, dakle stručno pitanje, i mi ćemo na prvoj narednoj sjednici Ustavnopravne komisije imati, sasvim je sigurno, usaglašen ovaj Prijedlog zakona o genetski modificiranim organizmima i on će doći ovdje na prvoj narednoj sjednici na izjašnjavaње. Tako da ovo primite na znanje i Vi i Dom, jer smo prošli put dobili taj zadatak. Treba malo više intervencija napraviti u zakonu.

Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem na ovoj informaciji. Čim dostavite izvješće bit će uvršteno u dnevni red sjednice koja bude na redu, prva naredna.

Znači prelazimo na glasovanje.

Prvo 5. točka: **Prijedlog zakona o Agenciji za razvoj informacijskog društva Bosne i Hercegovine.**

Podsjećam vas da je Povjerenstvo ranije usvojilo 12 amandmana na Prijedlog zakona koji su sadržani u Izvješću Povjerenstva i postali su sastavnim dijelom zakona. Nakon zadatka sa prvog dijela 42. sjednice da razmotri sve nove aspekte, Povjerenstvo je usvojilo još sedam amandmana zastupnika Branka Dokića koji su podneseni po novim aspektima.

Mi bi trebali da glasujemo o ovim amandmanima, budući da su o novim aspektima, iako ih je usuglasilo nadležno povjerenstvo. Naime, za ovu situaciju nemamo izričitu poslovničku odredbu, jer stav (3) članka 11. Poslovnika kaže da, navodim, 'Izvješće nadležnog povjerenstva sadrži izvješće o prijedlogu zakona i usvojeni amandmani koji su postali sastavnim dijelom prijedloga zakona'. Ovih sedam amandmana nisu sadržani u Izvješću Povjerenstvu, iako su u Povjerenstvu usuglašeni.

Predlažem da se u paketu izjasnimo o ovih sedam usuglašениh amandmana, a da nakon toga pristupimo izjašnjavanju o zakonu, sa prethodno usvojenim amandmanima.

Uvaženi zastupnik Branko Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, nisam Vas dobro razumio šta znači od sedam. Ja mislim: 12 plus 7.

NIKO LOZANČIĆ
/nije uključen mikrofon/

BRANKO DOKIĆ:

A tako ste rekli, OK. Znači, o svim usuglašениm amandmanima u paketu. OK, nisam razumio dobro.

NIKO LOZANČIĆ:

Evo, znači **o svim usuglašениm amandmanima u paketu** da se izjasnimo.

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 29 glasova „za“, bez glasova „protiv“, četiri „suzdržana“, dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da su prihvaćeni svi usuglašени amandmani.

Prelazimo na izjašnjavanje **o Prijedlogu zakona, sa usvojenim amandmanima.**

Molim da se pripremite.

Glasujte sada!

26 glasova „za“, četiri glasa „protiv“, četiri „suzdržana“, nedovoljna entitetska većina.

Ne može se provesti postupak usuglašavanja. O rezultatima usuglašavanja, bit ćete naknadno obaviješteni.

Prelazimo na izjašnjavanje o 16. točki dnevnog reda: **Izvješće o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga, policijskih i državnih službenika BiH u operacijama potpore miru u inozemstvu za razdoblje od 1. 3. 2008. do 30. 6. 2008. godine.**

Glasovanje o **Odluci o opravdanosti sudjelovanja u operacijama potpore miru za 2009. godine**, kako slijedi:

- Mirovna misija UN-a u Demokratskoj Republici Kongo (pet pripadnika),
- Mirovna misija UN-a u Liberiji (sedam pripadnika),
- Mirovna misija UN-a u Sudanu (12 pripadnika),
- Mirovna misija UN-a na Kipru (četiri pripadnika).

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 27 glasova „za“, bez glasova „protiv“, sedam „suzdržanih“, dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je Odluka o opravdanosti sudjelovanja u operacijama potpore miru za 2009. godinu prihvaćena kao što sam pročitao.

Prelazimo na 17. točku: **Rasprava o temi: Vijeće Europe i njegove aktivnosti (osnova za raspravu je Izvješće o radu Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe u 2008. godini).**

Glasujemo o Izvješću Izaslanstva, a nakon toga ćemo prijedloge zaključaka.

Glasujte sada!

Uz 29 glasova „za“, jedan „protiv“, četiri „suzdržana“, dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je Zastupnički dom prihvatio Izvješće Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe u 2008. godini.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanima. Prvo, Bakir o zaključcima, pardon. Bakir Izetbegović.

BRANKA TODORVIĆ

/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Imam prijedloge zaključaka Bakira Izetbegovića, Mirka Okolića, Milorada Živkovića i Denisa Bećirovića.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Evo, drugi zamjenik predsjedatelja, doktor Milorad Živković želi predložiti nešto.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo mala naznaka. Znači, nismo se u međuvremenu uspjeli dogovarati oko ovih zaključaka. Ima nekih sličnih, identičnih, ima mogućnost da to vratimo u Komisiju, pa da se dogovorimo tamo, da predložimo Parlamentu, i druga je mogućnost da idemo zaključcima: 1., 2., i 3. da se glasa, jer ima nekih koji su prihvatljivi, gospodina Izetbegovića 2. i 5., tako da ne bi ispalo da smo protiv svih zaključaka koji su ovdje predloženi.

NIKO LOZANČIĆ:

Imamo prijedlog da se svi zaključci upute Komisiji za vanjske poslove Zastupničkog doma radi usuglašavanja i predlaganja Domu zajedničkih zaključaka, da tako kažem.

Molim da se pripremite i izjasnite o ovom prijedlogu.

Glasujte sada!

Uz 27 glasova „za“, dva „protiv“, pet „suzdržanih“, dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je prijedlog ovog zaključka prihvaćen.

Prelazimo na 18. točku dnevnog reda: **Rasprava o izlaganju predsjedatelja Predsjedništva BiH Harisa Silajdžića prilikom obraćanja na Općoj skupštini u Njujorku i Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe u Strazburu.**

Prijedlozi zaključaka, uvaženi zastupnik Branko Dokić. Pristupamo izjašnjanju o **zaključku broj 1. uvaženog zastupnika Branka Dokića.**

Pripremite se za izjašnjanje.

Glasujte sada!

Uz 10 glasova „za“, 18 „protiv“, osam „suzdržanih“, konstatiram da ovaj prijedlog zaključka nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjanje o **zaključku broj 2. uvaženog zastupnika Branka Dokića.**

Glasujte sada!

Uz 11 glasova „za“, 12 „protiv“, 12 „suzdržanih“, konstatiram da ni prijedlog zaključka 2. nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjanje o **Prijedlogu zaključka uvaženog zastupnika Rifata Dolića.**

Pripremite se.

Glasujte sada!

Uz devet glasova „za“, pet „protiv“, 21 „suzdržan“, konstatiram da ovaj prijedlog zaključka nema entitetsku većinu ...

O rezultatima usuglašavanja, bit ćete naknadno obaviješteni.

Prelazimo na izjašnjanje o **Prijedlogu zaključka uvaženog zastupnika Martina Raguža.**

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

Uz 24 glasa „za“, bez glasova „protiv“, 11 „suzdržanih“, dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je Prijedlog zaključka uvaženog zastupnika Raguža prihvaćen.

Prelazimo na 19. točku: **Rasprava o Rezoluciji Narodne skupštine Republike Srpske o ciljevima i mjerama politike Republike Srpske s 14. posebne sjednice, održane 15.10. 2008. Glasovanje o zaključcima.** Uvaženi zastupnik Remzija Kadrić.

Molim da se pripremite.

Glasujte sada!

17 glasova „za“, osam „protiv“, šest „suzdržanih“, nedovoljna entitetska većina.

O rezultatima usuglašavanja, bit ćete naknadno obaviješteni.

Sljedeći je Prijedlog zaključaka uvaženog zastupnika Denisa Bećirovića. Znači pristupamo izjašnjanju **o prijedlogu zaključka broj 1.**

Pripremite se.

Glasujte sada!

21 glas „za“, 10 „protiv“, pet „suzdržanih“, nedovoljna entitetska većina.

O rezultatima usuglašavanja, bit ćete naknadno obaviješteni.

Prelazimo na izjašnjanje **o prijedlogu zaključka broj 2.**

Glasujte sada!

21 glas „za“, devet „protiv“, pet „suzdržanih“, nedovoljna entitetska većina.

Usuglašavanje. Bit ćete obaviješteni o rezultatima usuglašavanja.

I prelazimo na izjašnjanje **o prijedlogu zaključka broj 3.**

Glasujte sada!

20 glasova „za“, 10 „protiv“, šest „suzdržanih“, nedovoljna entitetska većina.

O rezultatima usuglašavanja, bit ćete naknadno obaviješteni.

Time smo iscrpili dnevni red 42. sjednice Zastupničkog doma.

Želite? Uvaženi zastupnik Sefer Halilović.

SEFER HALILOVIĆ:

Samo poslovnička intervencija. Ja sam predložio jedan zaključak koji nije stavljen na glasanje.

NIKO LOZANČIĆ:

U vezi koje točke?

SEFER HALILOVIĆ:

18. i 19.

NIKO LOZANČIĆ:

Isprika, u pravu ste. Znači imamo **prijedlog uvaženog zastupnika Sefera Halilovića**, Prijedlog zaključka.

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

11 glasova „za“, devet „protiv“, 16 „suzdržanih“, nedovoljna entitetska većina.

O rezultatima usuglašavanja, bit ćete naknadno obaviješteni.

Još jedna isprika uvaženom zastupniku.

Time smo okončali rad po dnevnom redu 42. sjednice i ja zaključujem rad 42. sjednice Zastupničkog doma.

Nećemo praviti pauzu.

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/

NIKO LOZANČIĆ:

Znači, na zahtjev tehničkih službi, tehnička pauza 10 minuta.

Sjednica je završena u 15,55 sati.